

Suvi Pethman

”EI OTETA TOSISSAAN, MUTTA TEHDÄÄN ASEENTEELLA”

Yhteisöllisyyden lisääminen tutortoiminnan avulla
Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa

Opinnäytetyö
Yhteisöpedagogi

2020

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Suvi Pethman	Yhteisöpedagogi (AMK)	Marraskuu 2020
Opinnäytetyön nimi		44 sivua 3 liitesivua
Ei oteta tosissaan, mutta tehdään asenteella Yhteisöllisyyden lisääminen tutortoiminnan avulla Etelä-Ky- menlaakson ammattiopistossa		
Toimeksiantaja		
Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto		
Ohjaaja		
Katja Komonen		
Tiivistelmä		
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää yhteisöllisyyttä tutortoiminnan avulla Kymenlaakson ammattiopistossa. Työ sai alkunsa siitä, että tutortoiminta oppilaitoksessa oli ollut hiipumaan päin jo pidemmän aikaa. Opiskelijoita ei saatu innostumaan tutortoiminnasta tai he eivät sitoutuneet siihen kovin pitkäjänteisesti. Tämän vuoksi erilaisten yhteisöllisten tapahtumien ja tempausten järjestäminen, sekä vierailijoiden, että uusien opiskelijoiden tutustuttaminen oppilaitokseen oli haasteellista.</p> <p>Opinnäytetyön toteuttamisessa käytettiin sekä tiedonkeruumenetelmää, että osallistavia menetelmiä. Tiedonkeruumenetelmänä käytettiin puolisturkturoitua eli teemahaastattelua. Osallistavina menetelminä käytettiin vuosikellon laadintaa, sekä yhteisöllisyyden puun tekoa. Näissä menetelmissä, sekä niiden teossa korostui opiskelijoiden osallistaminen tutortoiminnan kehittämiseen. Tarkoituksena oli nostaa esiin teemoja, joista opiskelijat ovat kiinnostuneita ja joista he kokevat olevan hyötyä, jotta opiskeluarki olisi innostavaa ja yhteisöllistä.</p> <p>Teemahaastattelut tehtiin kolmelle opiskelijalle. Haastatteluiden tarkoituksena oli kartoittaa tutortoiminnan sen hetkistä tilaa ja ryhmähenkeä, sekä tuoda esiin opiskelijoiden kokemuksia ja näkemyksiä yhteisöllisyydestä oppilaitoksessa. Osallistavista menetelmistä vuosikello laadittiin yhteistyössä koko tutorryhmän kanssa ja yhteisöllisyyden puu toteutettiin pienryhmissä. Molempien teossa korostui tutortoiminnan kehittäminen opiskelijälähtöisesti, vuorovaikutustaitojen kehittyminen, sekä yhteisöllinen tekeminen.</p> <p>Kehittämistyön tuotoksena syntyi tutortoiminnan vuosikello, sekä tutortoimintaa, että tutoreiden ominaisuuksia kuvaava yhteisöllisyyden puu. Lisäksi käytännön tasolla tutoreista kehittyi hyvin yhteen nivoutunut, toiminnallinen ja aikaansaava ryhmä, joka uskalsi rohkeasti sanoa ryhmässä mielipiteitä, sekä ottaa kantaa opiskeluarkeen liittyviin asioihin.</p> <p>Jatkossa vuosikelloa pystytään hyödyntämään pohjana tutortoiminnan vakiinnuttamisessa oppilaitoksen arjessa. Yhteisöllisyyden puun avulla puolestaan pystytään kuvaamaan minikälaisia taitoja ja millaista osaamista tutortoiminta kehittää.</p>		
Asiasanat		
yhteisöllisyys, tutorit, osallisuus, opinnollistaminen, reformi, ohjaus		

Author (authors)	Degree	Time
Suvi Pethman	Bachelor of Humanities, Community Educator	November 2020
Thesis title We don't take it seriously, but we do it with attitude. Increasing the community spirit among tutors at South Kymenlaakso Vocational College		44 pages 3 pages of appendices
Commissioned by South Kymenlaakso Vocational College		
Supervisor Katja Komonen		
Abstract <p>The purpose of this thesis was to develop community spirit among tutors at the South Kymenlaakso Vocational College. The work started from the fact that tutoring in the educational institution had been fading for a long time. Students were not excited about tutoring or did not commit to it long-term. Therefore, organizing different kind of community events and escapades, introducing both visitors and new students to the institution was challenging.</p> <p>Both the data collection method and the participatory methods were used in the implementation of the thesis. The data collection method used was a semi-structured interview, also known as a thematic interview. Participatory methods used included making an annual clock and a community tree. These methods, as well as working on them, emphasized the involvement of students in the development of tutoring. The purpose was to bring out themes that students are interested in and consider useful, so that their everyday studying would be inspiring and communal.</p> <p>Thematic interviews were conducted with three students. The purpose of the interviews was to map out the current state of tutoring and group spirit, as well as to bring out student experiences and views on community in the educational institution. Of the participatory methods, the annual clock was done in co-operation with the entire tutor group and the community tree was implemented in small groups. Both of those working methods emphasized the development of tutoring in a student-oriented way, the development of interaction skills, and community-based activities.</p> <p>The output of the development work was the annual clock for tutoring and a community tree, which describes tutoring and the characteristics of tutors. In addition, on a practical level, the tutors developed into a well-integrated, functional and productive group that can speak bravely in the group and take a stand on issues related to everyday studying.</p> <p>In the future, the annual clock can be used as a basis for establishing tutoring in the everyday life of the educational institution. With the help of the community tree, it is possible to describe what kind of skills and competencies tutoring develops.</p>		
Keywords communality, tutors, inclusion, studying, reform, guidance		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA JA TARVE.....	8
2.1	Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä.....	8
2.2	Ammatillisen koulutuksen reformi.....	8
2.3	Tutortoiminta ammatillisessa oppilaitoksessa.....	11
2.4	Ohjaajan merkitys tutortoiminnalle.....	11
2.5	Kehittämistarpeet yhteisöllisyyden lisäämiseksi.....	12
3	YHTEISÖLLISYYS.....	14
3.1	Yhteisöllisyys käsitteenä.....	14
3.2	Yhteisöllisyys ilmiönä.....	14
3.3	Aiemmat tutkimukset yhteisöllisyydestä.....	16
4	TUTORTOIMINTA.....	18
4.1	Tutortoiminta käsitteenä.....	18
4.2	Tutortoiminta ilmiönä.....	19
4.3	Aiemmat tutkimukset ja kehittämishankkeet.....	19
5	KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS.....	21
5.1	Kehittämisen tavoite.....	21
5.2	Kehittämisen toimenpide.....	22
5.3	Kehittämismenetelmät.....	24
5.3.1	Haastattelu.....	24
5.3.2	Tutorit yhteisöllisyyttä rakentamassa.....	25
6	KEHITTÄMISTYÖN ETENEMINEN.....	27
6.1	Haastattelu.....	27
6.2	Tutortoiminnan rakentuminen.....	29
6.3	Tutortoiminnan kiinnittyminen opintoihin.....	32
7	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	33
7.1	Tulokset.....	33

7.2	Arviointi.....	37
7.3	Lopuksi	40
	LÄHTEET.....	42

LIITTEET

Liite 1. Tutortoiminnan vuosikello

Liite 2. Yhteisöllisyyden puu

Liite 3. Teemahaastattelun runko

1 JOHDANTO

Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa on jo muutaman vuoden tutortoiminta ollut hiipumaan päin. Yhtenä suurena tekijänä nostaisin esiin yhä enenevässä määrin oppimisen siirtymisen työpaikoille sekä etäopiskelun lisääntymisen. Osaltaan toiminnan hiipumista selittää varmasti se, että toiminnalla ei pariin vuoteen ollut varsinaista ohjaajaa. Tämän vaiheen jälkeen tutoreita on ollut hankala saada mukaan toimintaan. Lisäksi he, jotka ovat innolla lähteneet mukaan, eivät ole sitoutuneet toimintaan kovinkaan pitkäjänteisesti. Keskusteltuani opiskelijoiden kanssa asiasta syiksi nousee, ettei haluta olla poissa oppitunneilta, tutortoiminta teettää vain lisää töitä, ei ole kiinnostusta, eikä haluta tehdä kotona tehtäviä, joita muut tekevät koulussa. Osa kokee myös, ettei jakaminen riitä tutortoimintaan, sillä aktiivisilla opiskelijoilla saattaa olla jo niin paljon harrastuksia tai muuta toimintaa opiskelun ohella.

Näkisin, että tutortoiminnan mukanaan tuoma yhteisöllisyys on erittäin ajankohtainen ja tärkeä aihe, sillä vuoden 2018 alussa voimaan tullut ammatillisen koulutuksen reformi on muuttanut opiskelua hyvin paljon. Reformin myötä ryhmät ovat hajanaisempia, sillä jokainen opiskelija etenee yksilöllisesti omalla opintopolullaan. Tämän lisäksi ryhmään saattaa kesken lukuvuoden tulla uusia opiskelijoita jatkuvan haun kautta. Lisäksi reformin myötä erillinen aikuis-koulutus poistui ja näin ollen ikäerot opiskelijoiden keskuudessa ovat suurempia. (Mikä muuttuu... s.a.) Nämä edellä mainitut asiat tuovat osaltaan paljon hyvää opiskelun sujumiseen, sillä etenkin eri ikäisten opiskelijoiden yhdessä oleminen tasapainottaa ryhmiä. Väistämättä nämä asiat kuitenkin tuovat myös haasteita ryhmäytymiselle ja sitä kautta yhteisöllisyydelle.

Oppimisen on myös tarkoitus yhä enenevässä määrin tapahtua työpaikoilla. (Mikä muuttuu...s.a.) Vaikka nämä muutokset ovatkin tuoneet paljon positiivisia asioita käytäntöön, haastavat ne kuitenkin ryhmähengen syntymistä ja yhteisöön kuulumisen tunnetta. Yksi tutoreiden tärkeimmistä tehtävistä onkin mielestäni yhteisöllisyyden lisääminen. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että silloin kun ryhmät ovat yhdessä heillä on yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä tunnetta siitä, että saa muun opiskeluryhmän tuen.

Koska reformin myötä oppiminen ei enää tapahdu niin kiinteästi oppilaitoksen sisällä, yhteisöllisyys nousee entistä tärkeämmäksi. Yhteisöllisyyttä lisäämällä lisätään myös opiskelijoiden viihtyvyyttä oppilaitoksessa. Viihtyvyys puolestaan lisää opiskelijoiden opiskelumotivaatioita. Näen, että hyvällä yhteishengellä näihin asioihin pystytään vaikuttamaan. Tärkeää yhteisöllisyyden rakentumiselle on, että siihen saadaan myös koko oppilaitoksen henkilökunta sitoutettua. Mitä yhteisöllisempi oppilaitos on henkilökuntaa myöten, sitä helpompi sitä henkeä on luoda myös opiskelijoiden keskuuteen.

Opinnäytetyöni tavoitteena on vahvistaa yhteisöllisyyttä oppilaitoksessa tutorointia kehittämällä. Jotta tutorointia voidaan kehittää, tarvitaan siihen näkemystä ja kokemusta tutoreina toimineilta opiskelijoilta. Opiskelijat ovat kouluarjen ja sen sujuvuuden sekä sujumattomuuden asiantuntijoita. Näin olen heidän ajatuksiaan, mielipiteitään sekä kehittämisideoitaan kuuntelemalla voidaan koko oppilaitoksen yhteisöllisyyttä kehittää. Näkemystä oppilaitoksen yhteisöllisyydestä sekä tutoroinnasta kerätään tutoreille tehtyjen haastatteluiden avulla.

Tutoroinnin olemassaololle ja sen jatkuvuudelle on tärkeää, että tutorit pääsevät itse vaikuttamaan tutoroinnin suunnitteluun ja toteutukseen mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Heidän osallistumisensa toiminnan kehittämiseen mahdollistui, kun he pääsivät luomaan pohjaa tutoroinnalle vuosittaisen suunnitelman avulla. Tuotoksena tästä syntyi tutoroinnin vuosikello. Vuosikellon tarkoitus on rytmittää ja aikatauluttaa tutorointia sekä selvittää myös muille opiskelijoille ja henkilökunnalle, milloin kampuksilla on ohjelmaa. Lisäksi tutorit tuottivat pienryhmätyöskentelyllä yhteisöllisyyden puun, joka kuvaa tutoroinnassa kehittyneitä sekä tarvittavia taitoja ja luonteenpiirteitä. Lisäksi puu kuvaa heidän mielestään tärkeimpiä yhteisöllisiä tapahtumia ja sitä mitä tutorointia on opiskelutarpeen tuonut.

Tutoroinnin pysyvyyden sekä jatkuvuuden takaamiseksi tulisi tutoreita olla riittävästi eri aloilta ja heidän toimintansa mahdollisimman näkyvää sekä aktiivista jokaisella Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston kampuksella. Kun tutoreita on riittävästi, myös yhteisöllisyyden lisääminen ja kouluarkeen viihtyvyyden tuominen esimerkiksi pienten tempausten muodossa on mahdollista. Mitä laajempi opiskelijoiden näkemys tutoroinnin kehittämiseksi saadaan, sitä

yhteisöllisempään sekä tasa-arvoisempaan asemaan eri kampukset sekä näin ollen myös kaikki opiskelijat asetetaan.

2 KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA JA TARVE

2.1 Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä

Vuonna 2005 perustettu Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä tarjoaa ammatillista koulutusta niin julkisen sektorin kuin elinkeinoelämänkin tarpeisiin. Ammatillisen koulutuksen järjestämisen lisäksi kuntayhtymä vastaa et-sivästä nuorisotyöstä sekä Rannikkopajojen toiminnasta. (Koulutuskuntayhtymästä on moneksi s.a.) Rannikkopajojen tarkoituksena on tarjota alle 29-vuotiaille valmennusta koulutukseen, työelämään sekä elämänhallintaan. (Rannikkopajat s.a.) Näiden lisäksi koulutuskuntayhtymällä toimii kaksi tytäryhtiötä. Toinen näistä on Ekami Consulting Oy (Etelä-Kymenlaakson aikuiskoulutuskeskus Oy), jonka tehtävänä on tarjota avoimia pätevyys- ja täydennyskoulutuksia. Toinen tytäryhtiö on Primus High Tech Oy, joka on korkean teknologian toimintakeskus, jonka tehtävänä on harjoittaa opetus-, tutkimus-, kehitys-, sekä ohjaustoimintaa. (Koulutuskuntayhtymästä on moneksi s.a.)

Koulutuskuntayhtymällä on neljä eri toimipistettä eli kampusta, jotka sijaitsevat Kotkansaarella (2 kpl), Karhulassa, sekä Haminassa. Opiskelijoita näillä kampuksilla on yli 6000 ja työntekijöitä lähes 350. (Koulutuskuntayhtymästä on moneksi s.a.) Ammattiin opiskelevien määrä tästä on yli 2000 opiskelijaa (Talousarvio 2019, 7). Itse toimin oppilaitoksessa opiskelijatoiminnan ohjaajana ja pääasiallinen työtehtäväni on ohjata opiskelijoille toimintaa esimerkiksi opiskelijayhdistyksen sekä tutortoiminnan muodossa. Tässä opinnäytetyössä keskityn yhteisöllisyyden lisäämiseen tutortoiminnan avulla näiden reilun 2000 ammattiin opiskelevan kanssa.

2.2 Ammatillisen koulutuksen reformi

Ammatillinen koulutus on kokenut suuria muutoksia 1.1.2018 voimaan astuneen ammatillisen koulutuksen lakiuudistuksen, reformin myötä. Uudistuksen tarkoituksena on, että koulutus pohjautuu vastaamaan sekä yksilön että työelämän tarpeita. Tämän toteutumiseksi on työelämän sekä koulutuksen järjestäjän kanssa yhteistyössä laadittu valtakunnalliset tutkinnon perusteet. Näiden

tutkinnon perusteiden tarkoituksena on taata, että opiskelija oppii juuri hänen opiskelemaansa alan vaatimat tiedot sekä taidot. (Ammatillisen koulutuksen reformi 2018.) Reformin tarkoituksena on siis tehdä oppimisesta enemmän käytännönläheistä ja osaamiseen perustuvaa. Näin vastuu siirtyy siis yhä enenevässä määrin työpaikkaohjaajille sekä opiskelijoille.

Opiskelijalle tämä lakiuudistus tarkoittaa, että tutkintonimikkeitä on vähennetty reilusti, mutta tutkintojen sisällöt laajenevat ja mahdollisuudet erikoistua tutkinnon sisällä ovat aiempaa paremmat. Reformin myötä myös opintopolut yksilöllistyvät. Näin ollen opiskelija etenee opinnoissaan omaan tahtiinsa. Painopiste painottuu opiskelijan osaamiseen eikä niinkään siihen, kuinka kauan ammattiin valmistuminen häneltä vie aikaa. (Mikä muuttuu... s.a.)

Jokaiselle opiskelijalle laaditaan oma HOKS eli henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelma. Tämän suunnitelman tarkoituksena on sopia yhdessä opiskelijan kanssa, että jos hänellä on jotakin aiemmin hankittua osaamista, ja hän pystyy sen esimerkiksi todistuksella osoittamaan saa hän sen tunnustetuksi eli hyväksi luetuksi meneillään olevaan tutkintoonsa. (Talous ja nuoret 2019.)

Tarkoituksena on myös, että opiskelija näyttää osaamisensa käytännössä työpaikoilla. Tämä tapahtuu niin sanottujen näyttöjen avulla. Näyttö arvioidaan yhteistyössä opettajan sekä työpaikkaohjaajan kanssa. Työharjoitteluun menevä opiskelija menee työpaikalle joko koulutus sopimuksella, jolloin hänelle ei makseta palkkaa työstä tai oppisopimuksella, jolloin hän on oikeutettu saamaan palkkaa harjoittelun aikana. (Talous ja nuoret 2019.) Molemmissa tapauksissa painottuu kuitenkin ohjaamisen merkitys. Vaikka opiskelija saisikin palkkaa harjoittelustaan, on hän myös oikeutettu saamaan ohjausta koko harjoittelun ajan.

Uudistus toi mukanaan yhteishaun rinnalle myös jatkuvan haun kaikille. Aiemmin tämä jatkuva haku on ollut mahdollista vain aikuisille, mutta nyt ammatilliseen koulutukseen voivat hakea läpi vuoden kaikki, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa. Tämän myötä ei myöskään ole enää erillisiä aikuis- ja nuorisoryhmiä, vaan ryhmät koostuvat kaiken ikäisistä opiskelijoista. (Opetus- ja kulttuuriministeriö s.a; Talous ja nuoret 2019.) Osaltaan tällaiset sekaryhmät tuovat

paljon hyvää, sillä nuorten ajoittain kipuillaessa aikuisuuden kynnyksellä tasa-painottavat aikuisopiskelijat yhteistä ryhmähenkeä. Toisinaan tämä on myös koettu ongelmalliseksi, sillä ikäerojen ollessa suuria eivät aina eri tavat toimia kohtaa toisiaan.

Vaikka jatkuva haku on pääosin positiivinen asia, tuo se kuitenkin haasteita ryhmähengen syntymiselle ja sitä kautta myös osallisuudelle. Nuoret eivät ole tottuneet, että heillä on oikeus osallistumiseen ja osallisuuteen. Nämä asiat eivät automaattisesti kuulu heidän perustarpeisiinsa. Tämän vuoksi nuoret itse eivät koen niitä tärkeinä asioina. (Nousiainen & Piekkari 2007.) Mielestäni hyvä ryhmähenki sekä joukkoon kuulumisen tunne motivoivat opiskelijoita opiskelemaan sekä lisäävät opiskelijoiden viihtyvyyttä. Näkisin, että tässä koh-taa avainasemassa ovat tutorit, sillä he voisivat toimia ryhmäyttäjinä ja hyvän yhteishengen luojina, kun uusia opiskelijoita tulee mukaan joukkoon kesken lukukauden. Tämä varmasti osaltaan helpottaisi uuden opiskelijan ryhmään päästyä ja alentaisi myös kynnyksiä tulla mukaan kesken lukukauden.

Ammatillisen koulutuksen lakimuutos toi mukanaan myös velvoitteen yhteisöl-liseen opiskeluhuoltoon. Opiskeluhuollon tarkoituksena on tukea opiskelijan fyysistä ja psyykkistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Näitä edistääk-seen oppilaitosten tulisi lisätä sellaista toimintaa, joka tukee ja antaa edellytyk-siä edistää näitä asioita. Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla puolestaan tarkoite-taan, että koko opiskeluyhteisö tekee yhteistyötä, jotta opiskelijoiden osalli-suus lisääntyy, mikä taas tukee heidän oppimistaan. (Opiskeluhuollon käsi-kirja... 2018.)

Näkisin, että yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutumiseksi tutoreiden tehtävä on äärimmäisen tärkeä. Silloin, kun ideat ja toiveet tulevat suoraan opiskeli-joilta ja he pääsevät vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin palvelevat ne myös paremmin opiskelijoiden omia tarpeita. Tätä kautta myös opiskelijoiden hyvin-vointi paranee ja opiskeluviihtyvyyttä lisääntyy. Tutorit voisivatkin tässä kohtaa toimia opiskelijoiden edustajina ja viestin viejinä molempiin suuntiin. He voisi-vat osallistua opiskelijahuollon palavereihin ja tuoda omaa sekä muiden opis-kelijoiden näkemystä asioihin. Näin myös lain vaatima yhteisöllisyys toteutuisi.

2.3 Tutortoiminta ammatillisessa oppilaitoksessa

Tutoreita käytetään eri oppiaisteilla ja erilaisissa kouluissa, kuten peruskouluissa, lukioissa sekä ammattikorkeakouluissa. Heitä voidaan *tutor*-nimikkeeseen lisäksi kutsua myös esimerkiksi *tukioppilaisiksi*. Ammatillisessa oppilaitoksessa käytetään kuitenkin useimmiten nimitystä *tutor* ja he voivat toimia hyvin monenlaisissa tehtävissä sekä tehdä yhteistyötä monien eri tahojen kanssa.

Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa tutoreiden tarkoituksena on ollut toimia mukana erilaisten tapahtumien sekä pienimuotoisten tempausten järjestämisessä ja markkinoinnissa. Lisäksi he ovat tehneet yhteistyötä opinto-ohjaajien kanssa, kuten avustaneet Taitaja-kilpailuissa sekä kierrättämässä peruskoululaisia tutustumassa eri aloilla. Lisäksi he ovat opastaneet oppilaitoksen ulkopuolisia vierailijoita.

2.4 Ohjaajan merkitys tutortoiminnalle

Ohjaus on hyvin laaja käsite ja sen merkitys riippuu hyvin paljon siitä missä yhteydessä sitä käytetään. Niin opetus- kuin ohjaustyönkin tulisi korostaa opiskelijan oman aktiivisuuden sekä osallisuuden tukemista (Kukkonen 2018). Nämä ovat juuri niitä asioita, jotka mielestäni korostuvat tutortoiminnassa. Ohjaajan tehtävänä on olla mahdollistajana. Koen ohjauksen onnistuneen silloin, kun ohjaaja toimii ryhmän taustatukena ja ryhmä toimii mahdollisimman omaaloitteisesti sekä itsenäisesti.

Ohjaajan merkitys tutortoiminnan olemassaololle ja jatkuvuudelle on mielestäni välttämätöntä. Toiminta tulisi myös saada vakiinnutettua niin, että ohjaajan vaihdoskaan ei vie pohjaa koko toiminnalta. Noin kaksi vuotta sitten tutortoiminta Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa pääsi hiipumaan aktiivisen ohjaajan puuttuessa. Silloinen ohjaaja joutui keskittymään muihin työtehtäviin. Näin ollen väistämättäkin tutoreiden ohjaaminen jäi vähemmälle. Innostajan ja toiminnan selkeiden raamien puuttuessa hetken aikaa on tutoreita ollut vaikea saada uudestaan innostumaan toiminnasta. Oppilaitokselta on näin ollen puuttunut jatkuva tutortoiminnankulttuuri ja näen sen olevan hieman unohdettu toimintamuoto niin henkilökunnalle kuin opiskelijoillekin.

Opiskelijat kokevat myös ajoittain opiskelun ja harrastusten vievän paljon aikaa eivätkä he näin ollen enää halua lähteä mukaan tällaiseen toimintaan. Ohjaajan tulisikin saada tutortoiminta enemmänkin energiaa ja jaksamista tuovaksi vastapainoksi opiskelulle sen sijaan, että se tuntuu velvollisuudelta.

Ohjaajalla on siis tärkeä rooli hyvän ryhmähengen luojana. Hänen tulee toimia innostajana ja kannustajana sekä myös tukena ja turvana tutoreille. Vaikka onkin tärkeää, että tutorit osaavat toimia myös itsenäisesti koen, että heillä täytyy olla tunne siitä, että on joku jolta voi kysyä apua ja neuvoa ongelmatilanteessa. Jos tämä tuki puuttuu ei mielestäni voida olettaa, että toiminta kulki eteenpäin.

2.5 Kehittämistarpeet yhteisöllisyyden lisäämiseksi

Tarve kehittää sekä lisätä oppilaitoksen yhteisöllisyyttä on mielestäni erittäin suuri. Organisaation ollessa suuri ja toimipisteiden sijaitessa etäällä toisistaan yhteisöllisyys helposti häviää ja jokainen ala ikään kuin eriytyy omiin oloihinsa. Tällä on väistämättä vaikutusta oppilaitoksen ja opiskelijoiden viihtyvyyteen sekä opinnoissa jaksamiseen. Näkökantani on, että silloin kun välillä tehdään jotain opiskelusta poikkeavaa ja heittäydytään ”vapaalle”, tuo se jaksamista ja tsemppiä arkeen. Lisäksi se tuo henkilökuntaa ja opiskelijoita lähemmäs toisiinsa ja näin ollen myös parantaa opiskelijoiden viihtyvyyttä sekä vaikutusmahdollisuuksia opiskeluarjessa.

Kehittämistä tarvitaan ennen kaikkea siihen, että oppilaat sekä oppilaitoksen henkilökunta saadaan sitoutettua tutortoimintaan ja ymmärtämään sen mukanaan tuoma yhteisöllisyys. Lisäksi kehittämistä tarvitaan, jotta tutortoiminnasta saataisiin hauskaa ja yhteisöllistä sitä toteuttaville tutoreille. Kolmanneksi nostaisin esiin osaamispisteiden saamisen toimintaan osallistumisesta. Aiemmin tutortoiminta on laitettu osaksi vapaasti valittavia opintoja. Nämä opinnot kuitenkin poistuivat reformiuudistuksen myötä. Näin ollen tämänkaltainen toiminta tulisi saada hyväksi luettua johonkin muuhun oppilaitoksessa opiskeltavaan aineeseen.

Koulun arjessa yhteisöllisyyden vähyyys näkyy silloin, kun on jotakin tapahtumia. Opiskelijoiden osallistuminen näihin, etenkin jos ne ovat vapaaehtoisia,

on todella vähäistä. Lisäksi yhteisöllistä toimintaa tarvittaisiin myös silloin, kun oppilaitoksessa käy vierailijoita tai on yhteistyöpalavereita esimerkiksi johdon kanssa. Vierailijoita varten opiskelijoita tarvittaisiin oppaiksi, ohjaamaan ja järjestämään ohjelmaa sekä markkinoimaan oppilaitosta hyvällä fiiliksellä. Myös yhteistyöpalavereihin opiskelijaedustuksen osallistuminen olisi äärimmäisen tärkeää, sillä näin saataisiin opiskelijoiden näkökulmaa arjen toimivuudesta tai toimimattomuudesta oppilaitoksessa esiin. Nykyisellään tutoreita on melko vähän ja myös heidän sitoutumisensa toimintaan on ollut hankalaa. Tämän vuoksi ollaan välillä tilanteessa, ettei kukaan heistä pääse paikalle tai ei vain halua tulla. Lisäksi tutortoiminta on hieman hajanaista, sillä joltakin kampukselta ei ole välttämättä tutoreita ollenkaan ja näin ollen tutortoiminnan markkinointi kyseiselle kampukselle on hankalaa. Tämä asettaa myös kampukset eriarvoiseen asemaan, sillä helpointa tutoreiden on järjestää ohjelmaa sille kampukselle, jolla he itse opiskelevat.

Tällä hetkellä tutortoiminnan tärkein yhteistyökumppani on ollut seurakunnan nuorisotyöntekijä. Hän on ollut mukana niin tutortoiminnan suunnittelussa kuin myös sen toteuttamisessa. Lisäksi hänen kauttaan on myös järjestynyt rahoitusta seurakunnalta, jotta tutorleirit saadaan järjestettyä. Näenkin, että tätä yhteistyötä jatkamalla sekä ennestään vahvistamalla saadaan myös tutortoimintaa kehitettyä.

Seurakunnan nuorisotyöntekijän lisäksi tutortoimintaan olisi hyvä saada sitoutettua mielestäni jokaiselta kampukselta joku henkilö, joka voisi olla opiskelijatoiminnan ohjaajan apuna ohjaamassa sekä tukemassa tutortoimintaa. Näitä yhteistyökumppaneita voisivat olla esimerkiksi opinto- ja uraohjaajat. Ennen opiskelijatoiminnan ohjaajaa opinto-ohjaajat ovatkin olleet pääasiallisessa vastuussa tutortoiminnasta. Näkisinkin, että näiden tahojen välistä yhteistyötä vahvistamalla on mahdollista lisätä sekä vakiinnuttaa tutortoimintaa osaksi jokaisen kampuksen arkea. Opinto-ohjaajia tulisikin saada toimintaan alusta asti vahvemmin mukaan. Tähän asti yhteistyötä heidän kanssaan on tehty lähinnä siinä vaiheessa, kun jo aletaan rakentaa jotakin kilpailua tai tapahtumaa. Heidät olisikin hyvä ottaa toimintaan mahdollisuuksien mukaan jo uusien tutoreiden koulutusvaiheessa.

3 YHTEISÖLLISYYS

3.1 Yhteisöllisyys käsitteenä

Suomeen käsite yhteisö (*community*) rantautui englanninkielisestä maailmasta 1960-luvulla. Englannissa termiä käytettiin tällöin kuvaamaan alempisäätyisiä tai tavallisia ihmisiä. Nykypäivänä sitä käytetään useimmiten silloin, kun puhutaan paikasta tai jostakin alueesta. Suomessa termiä taas käytetään useimmiten kuvaamaan ihmisten välisiä suhteita tai sitä, että heillä on jotakin yhteistä. (Eräsaari 2012, 69–70.)

Sana yhteisö itsessään kuvaa toimintaa melko konkreettisella tasolla. Yhteisöt tukeutuvat yleensä yhteiseen hyvään, heillä on yhteiset arvot, sekä periaatteet. Yhteisö on jokin mikä etenee kohti yhteistä päämäärää. Parhaimmillaan yhteisö on silloin kun se toimii toisiaan kunnioittavasti ja vastavuoroisesti. Yhteisöllisyydellä puolestaan tarkoitetaan enemmänkin jotakin kokemuksellista tunnetta, kuten esimerkiksi harmoniaa, yhteistyötä, yhteisöllistä tunnetta ja muista välittämistä. (Eräsaari 2012, 69–70; Raina 2012, 12.)

Yhteisöllisyys on siis tunne johonkin kuulumisesta, kuten esimerkiksi työ-, opiskelu- tai uskonnolliseen yhteisöön. Tällainen kuuluminen jonkinlaiseen verkostoon, jossa on sosiaalista vuorovaikutusta muiden kanssa, luo ihmisen identiteettiä sekä sosiaalista olemassaoloa. (Lindfors 2007.) On sinänsä mielenkiintoista, että termillä yhteisö ei ole kielteistä mielikuvaa herättävää vastatermiä. Sana herättää kuulijassa positiivisia tuntemuksia. Sana viestii sekä lämpöä että välittämistä. (Eräsaari 2012, 69–70.) Tästä yhteisöllisyyden positiivisesta mielikuvasta huolimatta sillä voi myös olla kääntöpuolensa. Yhteisöllisyys voi synnyttää myös esimerkiksi rikollisjärjestöjä tai vaarallisia uskonlahkoja.

3.2 Yhteisöllisyys ilmiönä

Yhteisöllisyydestä puhuttaessa voidaan sen todeta olevan hyvin monialainen, monisyinen ja ajassa muuttuva ilmiö. Yhteisöllisyys merkitsee sekä yksilölle että koko yhteisölle eri asioita ja se muovautuu kunkin aikakauden elinolojen mukaan. Yhteisöllisyys tuo ihmisiä yhteen. Se voi syntyä esimerkiksi jonkin kriisin seurauksena kuin myös jonkin positiivisen kokemuksen myötä. Joillekin

se voi olla jopa elämäntapa. Lisäksi teknologia on tuonut mukanaan aivan uusia yhteisöllisyyden muotoja mm. erilaisten sosiaalisten medioiden myötä. Näitä kanavia tulisikin tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin hyödyntää yhteisöllisyyden mahdollistamiseksi.

Yhteisöllisyys nostaa useimmiten mieleen positiivisia ja turvallisuuden tunteen luovia ajatuksia. Yhteisöllisyys nouseekin usein vahvasti esiin silloin kun jotakin poikkeavaa tapahtuu. Tällöin yhteisöstä haetaan turvaa ja vertaistukea. Lisäksi ihmiselle on tärkeää tuntea kuuluvansa johonkin ja olla osana jotakin. Yhteisöllisyydelle tärkeimpänä ominaisuutena onkin nähty mahdollisuus kuuluva johonkin jolloin ihminen saa kokemuksen siitä, että hänestä tulee ja kasvaa ihminen yhdessä muiden ihmisten kanssa. (Eräsaari 2012, 67; Pessi & Seppänen 2011, 293.)

Kaiken kaikkiaan yhteisöllisyys on hyvin laaja käsite ja siitä voidaan puhua silloin, kun se rakentuu ihmisten väliselle vuorovaikutukselle. Yhteisöllisyys syntyy usein ihmisten yhteisten kiinnostuksen kohteiden kautta. Tällöin ihmiset alkavat tehdä yhteistyötä keskenään ja he kokevat yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhteisö voidaankin nähdä asiana, joka tuottaa ja luo vuorovaikutustilanteita, joista ihminen voi saada kokemuksellisia merkityksiä. Tämän lisäksi yhteisöllisyyteen tuovat merkitystä ja vaikutteita sen ulkopuolelta tulevat asiat kuten kieli, kulttuuri ja yhteiskunta. (Pessi & Seppänen 2011, 292–293.)

Perinteisen ajattelun mukaan voidaan katsoa, että ihminen kuuluu yhteisöön statuksen eli syntyperänsä mukaan tai sopimuksen mukaan. Sopimuksellisella yhteisöön kuulumisella tarkoitetaan esimerkiksi kouluja tai työpaikkoja. Nykypäivänä ihminen kuuluukin enemmän näihin sopimuksellisiin yhteisöihin. Aiemmin sääty-yhteiskuntien vallitessa näkyivät enemmänkin nämä statusyhteisöt, jotka saattoivat olla hyvinkin sulkeutuneita ja normatiivisia. Jopa niistä irtautuminen saattoi aikanaan olla hankalaa tai ainakin siitä seurasi sanktioita. (Kangaspunta 2011, 7; Pessi & Seppänen 2011, 294.)

Jotta yhteisöllisyys voi laajeta koskemaan koko oppilaitosta, tulee myös tutor-toiminnan olla yhteisöllistä. Tätä varten tarvitaan toiminnalle selkeät raamit sekä suunnitelma. Raina ja Haapaniemi (2007, 60) puhuvat kolmiosta, joka

muodostuu toiminnan tavoitteista ja sisällöstä, yhteisön rakenteesta sekä vuorovaikutuksesta. Heidän mukaansa nämä seikat toimivat jatkuvasti vuorovaikutuksessa keskenään ja näiden asioiden on oltava kunnossa, jotta toiminta mahdollistuu.

3.3 Aiemmat tutkimukset yhteisöllisyydestä

Yhteisöllisyyttä on tarkasteltu erilaisista kulmista jo vuosisatojen ajan. Sille sekä sen synnylle on myös etsitty erilaisia merkityksiä sekä tarkoituksia. Aron (2011) mukaan esimerkiksi Ferdinand Tönnies (1887) sekä Max Weber (1978) ovat molemmat kuvanneet yhteisöllisyyttä vastaavilla tavoilla. Tönnies puhuu yhteisöllisyydestä termillä *Gemeinschaft*, jonka mukaan henkilö tavoittelee jotakin yhteistä päämäärää kohti yhdessä muiden ihmisten kanssa. Weber puolestaan käytti termiä *Vergemeinschaftung*, jonka mukaan sosiaaliset suhteet perustuvat tunnepitoiseen ja perinteiseen yhteenkuuluvuuden kokemukseen. Weber korosti myös, että aito yhteisöllinen sosiaalinen side yksilöiden välille muodostuu vain käyttäytymisen kautta. Henkilöiden tulee siis toimia ja kohdella toisiaan vastavuoroisesti ystävien tavoin. Ei riitä, että henkilöillä on ainoastaan kokemus tai tunne ystävydestä. (Kangaspunta 2011, 39-40.) Näkisinkin tämän ajattelutavan korostavan henkilöiden dialogista vuorovaikutusta. Tällöin vuorovaikutus pohjautuu aidolle kanssakäymiselle toisten kanssa ja mielestäni sitä myöten mahdollistuu myös aito ja turvallinen yhteisöllisyys.

Yhteisöllisyydellä voi olla hyvin voimaannuttava vaikutus. Yleisesti ottaen ihmisille on tärkeää, että he saavat tunteen ja kokemuksen siitä, että he kuuluvat johonkin. Yhteisöllisyydellä onkin todettu olevan yhteyttä ihmisen psyykkiseen hyvinvointiin (Palonen 2016, 54). Yhteisöllisyys siis antaa ihmiselle tarkoituksen ja kokemuksen siitä, että hän on tärkeä ja hänen olemassaolollaan on merkitystä. Tämän kokeminen puolestaan lisää ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Tärkeä tunne yhteisöllisyyden syntyyn on tunne ja kokemus luottamuksesta yhteisöä sekä sen jäseniä kohtaan. Tämä myös määrittelee sen, että onnistuakseen yhteistyö vaatii luottamusta (Kuusio 2015, 19). On siis tärkeää, että yhteisön jäsenet pystyvät keskustelemaan avoimesti ikäviltäkin tuntuista asi-

oista ja nämä ongelmat pystytään tarpeen mukaan myös yhteistyöllä ratkaisemaan. Tämä nostattaa ryhmän jäsenten välistä me-henkeä sekä antaa pohjan yhteisön avoimelle vuorovaikutukselle. Silloin kun nämä asiat ovat kunnossa, on yhteisöllisyyttä mahdollisuus kasvattaa sekä kehittää.

Aidon yhteisöllisyyden on nähty lähtevän kouluyhteisön sisältä. Jotta se olisi merkityksellistä on avainasemassa oppilaitoksen johtaja. Hänellä on nähty olevan suuri vaikutus yhteisöllisen toimintakulttuurin luomisessa ja ylläpitämisessä. (Sipilä 2017, 55). Näin ollen siis koulun toimintakulttuurin tulee luoda yhteisölliset puitteet, jotta myös opiskelijoiden kesken voi syntyä aitoa yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyys tulisi siis nähdä tärkeänä tavoitteena ja koko oppilaitosyhteisöä määrittävänä tekijänä. Ei voida olettaa, että yhteisöllisyys ulottuu opiskelijoiden keskuuteen, jos sitä ei ole henkilökunnan keskuudessa.

Korkeakoulujen yhteisöllisyydelle suurimmaksi haasteeksi on todettu muodostuneen huono asenne. Tämä on näkynyt mm. ihan jokapäiväisissä kohtaamisissa. Tähän parannuksena nähdään, että jo ihan pienillä eleillä, kuten hymyilemällä voitaisiin saada ilmapiiriä paremmaksi ja sitä kautta yhteisöllisemmäksi. (Harjula 2019, 50). Koen, että samanlaista avoimuutta ja helppoutta pienillä eleillä lähestyä muita tarvittaisiin myös Etelä-Kymenlaakson ammatitopistossa.

Kainulaisen (2014, 28) mukaan luokkayhteisöön ei voi yhteisöllisyyttä tuoda ulkoapäin, vaan sen täytyy lähteä luokan sisältä. Tätä hän kuvaa niin sanotuksi pakkoyhteisöksi. Vaikka tämä varmasti osaltaan pitääkin paikkansa, näkisin kuitenkin, että luokan ulkopuolella olevalla ympäristöllä ja ilmapiirillä pystytään myös jonkin verran ulkoapäin luomaan yhteisöllisyyttä luokkien sisälle. Jos oppilaitoksessa vallitsee yleisesti hyvä ”fiilis ja meininki”, voidaan sillä saada myös vaikutusta yksittäisiin luokkayhteisöihin. Yhtä lailla kuin huonotuu- lisuus tarttuu henkilöstä toiseen, tarttuu myös positiivinen mieli. Koulunkäyntiin kuuluu kiinteänä osana myös vertaisryhmissä tapahtuvaa vuorovaikutustaitojen omaksumista, joka tarjoaa nuorelle tärkeän roolin yhteisössä (Kainulainen 2014, 20). Näkisinkin tämän ajattelutavan tukevan erittäin hyvin onnistuneen tutortoiminnan mukanaan tuomaa yhteisöllisyyttä.

Tutkimusten, kuten vuosittain kansallisesti tehtävän kouluterveyskyselyn sekä vuonna 2009 laaditun ICCS-tutkimuksen mukaan oppilaat kokevat, etteivät he pääse tarpeeksi vaikuttamaan heitä koskeviin päätöksiin kouluarjessa. Tämä nähtiin oppilaiden näkökulmasta niin, että vaikka heillä olisi halu vaikuttaa asioihin, heitä ei ole tarpeeksi otettu mukaan päätöksentekoon. Positiivista on kuitenkin, että oppilaskuntatoiminta on lisääntynyt merkittävästi ajan saatossa. Oppilaskunta nähdäänkin yhteisöllisenä vastuunluojana. Sen tehtävänä on parantaa kouluarjen hyvinvointia, viihtyvyyttä ja järjestää tapahtumia. (Kiilakoski 2012, 30, 32.) Tämä tukee mielestäni yhteisöllisyyden lisääntymistä. Sillä, että opiskelijat pääsevät osallistumaan heitä koskevaan päätöksentekoon, saadaan myös yhteisöllisyyttä lisättyä. Otettaessa opiskelijoita palavereihin ym. mukaan mahdollistuu aito vuorovaikutus ja se myös lisää asioiden ymmärtämistä puolin ja toisin.

Yhteisöllisten teemapäivien on todettu olevan erittäin tärkeässä asemassa yhteisöllisyyden tukemisessa ja vahvistamisessa. Lisäksi merkitystä yhteisöllisyyden lisääntymiseen tuovat erilaiset ryhmätyöt sekä tiimioppiminen. (Hirvonen 2020, 29.) Tämä nousee esiin ajoittain myös itselläni keskustellessani nuorten kanssa oppilaitoksessa. Mielellään tehdään asioita yhdessä ja kaivataan vertaistukea opintojen etenemiseen. Yhteisölliselle toiminnalle ja tekemiselle on siis selkeästi innokkuutta sekä halua nuorten puolelta.

4 TUTORTOIMINTA

4.1 Tutortoiminta käsitteenä

Sanan *tutor* alkuperä juontaa juurensa englannin kielestä, jonka mukaan se on opintoja ohjaava vanhempi oppilas. Käytännössä siis tämä vanhempi oppilas ohjaa ja tukee uutta oppilasta opiskeluun ja kouluun liittyvissä asioissa. (Tutoropas 2009.) Sana *tutor* voi eri asiayhteydessä merkitä erilaisia asioita. Silloin kun tutorista puhutaan oppilaitoksessa, se tarkoittaa useimmiten ohjaajaa, opastajaa tai opettajaa. Peruskoululuissa tutoreista käytetään esimerkiksi nimeä *tukioppilas*.

4.2 Tutortoiminta ilmiönä

Alkunsa tutortoiminta on saanut yliopistoista ja laajentunut siitä pikkuhiljaa myös muihin oppilaitoksiin (Tutoropas 2009). Itse tutortoiminta on käytännössä toisten auttamista, tukemista, opastamista sekä ohjaamista. Näiden edellä mainittujen asioiden lisäksi voivat tutorit toimia myös oppilaitoksen yhteishengen luojina. He voivat järjestää tapahtumia sekä pienimuotoisia tempauksia esimerkiksi taukojen ajaksi. (Saku ry.) Lisäksi he voivat myös toimia oppilaitoksen markkinoijina koulun ulkopuolisissa tapahtumissa. Kaiken kaikkiaan on tärkeää, että he luovat hyvää yhteishenkeä ja ”tsemppaavaa fiilistä” opiskelijoiden keskuuteen.

Tutortoiminta korostaa parhaimmillaan opiskelijoiden sosiaalista tukea. Penttisen, ym. (s.a, 5) mukaan ”Opiskeluihin kiinnittyminen, sosiaalinen integraatio sekä opintojen edistyminen ovat kytköksissä opiskeluaikana saatavaan sosiaaliseen tukeen”. Tämä nousee esiin myös Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa opiskelijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa. Hyvä yhteishenki opiskelijoiden keskuudessa näyttäytyy heidän istuessaan tauoilla ryhmissä. Lisäksi tällaisissa ryhmissä opiskelevat opiskelijat myös kokevat tulevansa mielellään kouluun. Samaa palautetta olen myös saanut opettajilta.

Mielestäni pohjan tutortoiminnalle luo se, että heillä on hauskaa yhdessä. Tämän vuoksi onkin tärkeää, että kouluarjessa tapahtuvien velvollisuuksien lisäksi opiskelijoilla on myös tapaamisia, joissa tehdään hauskoja asioita.

4.3 Aiemmat tutkimukset ja kehittämishankkeet

Tutortoiminnan kehittämisessä keskeisiksi käsitteiksi nousevat opiskelijoiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen. Lisäksi liittäisin tähän myös sekä tutoreiden että henkilökunnan sitouttamisen toimintaan. Tutortoiminta tulisikin ehdottomasti saada pysyväksi osaksi oppilaitoksen toimintakulttuuria. Toiminnan ollessa jatkuvaa ja aktiivista myös uusien tutoreiden sekä henkilökunnan on helpompi sitoutua siihen.

Tutortoiminta ilmiönä on viime aikoina noussut enenevässä määrin ajankohtaiseksi. Opetushallitus on myöntänyt tutoropettaja toiminnan kehittämiseen lukioissa ja peruskouluissa 7,5 miljoonaa euroa. Tutortoiminnan kehittämisen

hyötyjä tukee myös hallituksen Uusi peruskoulu -kärkihankkeen tulokset. Hankkeen tarkoituksena on ollut tukea tutoropettajamallia ja sen leviämistä peruskouluissa. Tutoropettajatoiminta on nähty hienona mahdollisuutena tukea opettajien välistä yhteistyötä sekä sen on myös nähty uudistava toimintakulttuuria. Hankkeeseen osallistuneet tahot ovat kokeneet kokemukset innostavina ja lähes kaikki siihen osallistuneet kunnat aikovat jatkaa toimintaa hankkeen jälkeen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019.)

Yhtenäisyyttä tutortoimintaan -hanke toteutti kyselyn tutortoiminnasta keväällä 2014. Kysely kohdistettiin ammatillisten oppilaitosten tutortoiminnasta vastaaville ja siihen vastasi 81 henkilöä. Vastanneista oppilaitoksista kolme neljäosaa toteutti tutortoimintaa aktiivisesti. Selvityksestä kävi ilmi, että tutortoiminnan toimivuuden kannalta olisi tärkeää, että siihen olisi riittävät resurssit sekä pysyvät käytännöt. Lisäksi tärkeänä pidettiin myös, että toiminta kerryttää opiskelijoille opintoja. (Ågren 2014, 2.) Näkisin, että edellä mainitut asiat nousevatkin keskiöön silloin, kun tutortoimintaa halutaan kehittää. Itse lisäisin tähän myös henkilökunnan sitoutumisen. Sillä mielestäni taataan myös tutortoiminnan jatkuvuutta. Silloin, kun henkilökunta on tähän sitoutunut ja innostunut, se tarttuu myös helpommin opiskelijoihin.

Vuonna 2005-2007 opetusministeriö toteutti Osallistuva oppilas – yhteisöllinen koulu -kehittämishankkeen. Vaikka tämä hanke ei suoranaisesti kosketa tutortoimintaa, vaan oppilaskuntia, näen tällä toiminnalla kuitenkin paljon yhteistä pinta-alaa myös tutortoiminnan kanssa. Näen, että niin oppilaskunta-, kuin tutortoiminnallakin on tarkoituksena lisätä opiskelijoiden osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä kouluarjessa. Kyseisen hankkeen tarkoituksena oli lisätä nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia perusopetuksessa, toisen asteen kouluissa sekä kunnassa. Hankkeeseen osallistui 90 kuntaa. Hanke painotti oppilastoimikuntaa ja sitä kautta osallisuuden lisäämistä. Hankkeessa kävi ilmi, että oppilaskuntatoimintaa hankaloitti ajankäyttö. Opettajat eivät olleet mielissään, että oppilaat ovat toiminnan takia poissa tunneilta. Myös opiskelijoiden haluttomuus osallistua tämänkaltaiseen toimintaan nousi hankkeessa esille. Toisen asteen opiskelijoiden keskuudessa hankaluudeksi nousivat pitkät työssäoppimisjaksot. Tällöin opiskelijat saattoivat olla toiselle paikkakunnalla, eivätkä yhteiset tapaamiset näin ollen toteutuneet. (Manninen 2008, 12,

14, 24-25). Nämä asiat nousevat esiin myös Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa. Yhteisöllisyys rikkoontuu, jos ei yhteisiä tapaamisia ja tekemistä ole riittävän usein.

Vuonna 2000 tehtiin Suomalaisopiskelijoiden terveystutkimus. Tutkimuksesta kävi ilmi, että opiskelijoiden sosiaalisella tuella on valtava merkitys opiskelun kannalta. Tutkimus osoitti, että ongelmat opiskelutovereiden kanssa vaikuttivat myös itse opiskeluun. Mitä yksinäisempiä tai vailla keskustelutukea tutkimukseen osallistuneet olivat, sitä vaikeampi heidän oli saada opiskelusta kiinni. Lisäksi heiltä usein myös puuttui tunne opiskeluyhteisöön kuulumisesta. Tämä tunne olisikin tärkeä saada opiskelijoille luotua jo heti opintojen alkuvaiheessa. Näin voitaisiin myöhemmin välttyä tämän kaltaisilta ongelmilta.

Tutortoiminnalla on nähty olevan vaikutusta kouluviihtyvyyden, yksinäisyyden, koulukiusaamisen, syrjäytymisen ja poissaolojen ehkäisyssä (Kananoja & Nevala 2012, 49). Näkisinkin tässä kohtaa tutortoiminnan ja heidän tarpeellisuutensa myös Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa korostuvan. Nykypäivänä, jolloin oppiminen entistä enemmän tapahtuu työpaikoilla ja ryhmät ovat näin ollen hajanaisempia olisi erittäin tärkeää, että opiskelijoiden ollessa yhdessä koulussa, heillä olisi opiskelun ohella mukavaa yhdessä tekemistä. Näin tuettaisiin ryhmäytymistä, yhteisöllisyyttä sekä syrjäytymistä. Näkisin myös, että silloin kun opiskelijoiden ryhmät ovat turvallisia sekä yhteisöllisiä, lisääisi se väistämättä yleistä viihtyvyyttä kouluarjessa.

5 KEHITTÄMISPROSESSIN TOTEUTUS

5.1 Kehittämisen tavoite

Ammatillinen koulutus on kokenut suuria muutoksia opiskelutavoissa ja -käytännöissä viime vuosina. Ammatillisen koulutuksen reformin myötä oppimisen siirtyessä yhä enemmän työpaikoille, opiskelijoiden tulo jatkuvan haun kautta mukaan kesken lukuvuoden sekä yksilöllisten opintopolkujen kulkeminen tekevät ryhmistä aiempaa hajanaisempia. Enää ei vietetä niin paljon aikaa juuri sen tietyn ryhmän kanssa. Tällöin ryhmille ei välttämättä muodostu yhteenkuuluvuuden tunnetta, eikä myöskään ryhmän tuki opintojen edetessä korostu. Myös tutustuminen opiskelijatovereihin saattaa olla haasteellista. Tässä kohtaa korostuukin vahvasti tutortoiminta ja heidän näkyvyytensä oppilaitoksessa.

Tämä saadaan mielestäni mahdollistettua hyvin erilaisten tempausten, tapahtumien ja ryhmissä vierailujen avulla. Kun tutorit tulevat tutuiksi, madaltaa se muiden opiskelijoiden kynnystä pyytää heidän tukeaan opinnoissa ja mahdollisesti myös tsemppaa uusia opiskelijoita tutortoimintaan mukaan.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja lisätä Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston yhteisöllisyyttä tutortoiminnan avulla. Yhteisöllisyyden myötä on tarkoitus lisätä opiskelijoiden viihtyvyyttä koulun arjessa sekä kohottaa oppilaitoksen me-henkeä. Tavoitteenani on luoda tutortoiminnalle selkeä toimintamalli, jonka avulla saadaan opiskelijoiden aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääntyä. Tavoitteena on osallistaa tutorit mukaan kehittämään toimintamallia jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Näin he saavat selkeän kuvan siitä millaisia tehtäviä ja toimintoja sekä millaisella aikataululla niitä on tarkoitus toteuttaa. Ajatuksena on, että päästessään suunnitteluun mukaan jo heti alusta saadaan heidät myös sitoutettua toimintaan paremmin. Lisäksi on tärkeää, että heidät saadaan ryhmäytymään hyvin ja tehdään sitä kautta toiminnasta heille hauskaa. Näin pystytään paremmin pitämään innostavaa, kannustavaa ja toisia tukevaa ilmapiiriä yllä.

Tavoitteena on myös, että tutorit ymmärtävät tutortoiminnan vaikutukset integroituna opintoihin. Etelä-Kymenlaakson ammattiopistolla on käytössään itslearning oppimisalusta, jossa opiskeleminen tapahtuu verkossa. Itslearningiin on myös tutortoiminnalle tarkoitus laatia oma alustansa. Näin tutoreiden on siellä mahdollisuus tehdä tutortoimintaan liittyviä tehtäviä, jotka mahdollistavat osaamispisteiden kertymisen.

5.2 Kehittämisen toimenpide

Yhteisöllisyyden lisäämiseen käytän toimenpiteenä tutoreita ja heidän toimintansa kehittämistä. Konkreettisenä tuotoksena tästä syntyy tutortoiminnan vuosittainen suunnitelma, jonka kuvaamisessa käytän apuna vuosikelloa. Vuosikellon tarkoituksena on määritellä selkeät raamit sekä toimintasuunnitelma tutortoimintaa varten. Tämä auttaa rytmittämään missä kohtaa vuotta ja millaisissa tehtävissä tutoreiden työpanosta tarvitaan. Lisäksi se myös auttaa tutoreita hahmottamaan mihin he sitoutuvat toimintaan mukaan lähtiessään.

Vuosikellosta on tarkoitus käydä ilmi tutorkoulutuksen, tapahtumien, tempaus-ten, tapaamisten ja vierailuiden aikataulut. Vuosikello laaditaan yhdessä tutoreiden kanssa tutorleirillä.

Oman ja tutoreiden toiminnan arvioimiseksi teetätän tutoreilla työni loppuvaiheessa yhteisöllisyyden puun. Puusta on tarkoitus käydä ilmi, miten tutortoiminta on rakentunut, mitkä ominaisuudet tutortoiminnassa nousevat esiin sekä miten toteutetut asiat heidän mielestään ovat näkyneet oppilaitoksen yhteisöllisyydessä. Tätä kautta tutorit pystyvät arvioimaan myös omaa toimintaansa sekä sitä mikä oppilaitoksen arjessa on mahdollisesti heidän työpanoksensa myötä muuttunut.

Yksi tutoreiden tärkeimpiä tehtäviä on lisätä ja ylläpitää oppilaitoksen hyvää yhteishenkeä. Tämä mahdollistuu vakiinnuttamalla yhteisöllisiä tapahtumia osaksi oppilaitoksen arkea. Lisäämällä yhteistyötä eri alojen kesken, lisäänty myös oppilaitoksen me-henki eri oppilasryhmien sekä henkilökunnan välillä. Tapahtumista suurimmaksi nousee syksyisin pidettävä SAKU ry:n luotsaama ammatillisen koulutuksen Hyvinvointivirtaa -teemaviikko. Teemaviikon tarkoituksena on koota opiskelijoita opintojen alkumetreillä yhteen ja nostaa esiin tärkeitä teemoja, kuten turvallisuus, oppilaitoksessa viihtyvyys sekä terveys. (Hyvinvoinnista huolehtiminen...2020).

Myös yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa on tärkeä osa tutortoimintaa. Tähän antaa hyvän pohjan syksyisin Kotkassa järjestettävä Nuoret valtaavat kaupungintalon -tapahtuma. Tapahtuman järjestäjänä toimii Kotkan nuorisovaltuusto. Tapahtumassa eri tahot kuten Ohjaamo, Nuorisotoimi ja erilaiset yhdistykset pitävät pisteitä nuorille Kotkan kaupungintalolla. Tapahtuman tarkoituksena on nostaa nuorten ääntä kuuluville sekä edistää nuorten ja päätöksentekijöiden vuorovaikutusta. (Nuoret valtaavat kaupungintalon 2019.) Tämän tapahtuman kautta tutoreilla on mahdollisuus luoda kontakteja sekä mahdollistaa oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Tätä kautta mahdollistetaan, että yhteisöllisyyden rakentumisessa voidaan tarpeen mukaan saada apua ja tukea myös oppilaitoksen ulkopuolisilta tahoilta.

Kolmantena suurempana tapahtumana on Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa keväisin järjestettävä Me maailmalla, maailma meillä -tapahtuma. Tapahtuma järjestetään yhteistyössä Etelä-Kymenlaakson ammattioppilaitoksessa työskentelevien tahojen kanssa. Tapahtuma toteutetaan osana valtakunnallista Punaisen Ristin järjestämää Rasismia vastaan viikkoa, jonka tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta sekä korostaa jokaisen yksilön vastuuta toimia oikealla tavalla joutuessaan rassistiseen tilanteeseen (Valtakunnallinen rasisminvastainen viikko 2012). Tapahtuman järjestämisen päävastuu on Etelä-Kymenlaakson ammattiopistossa toimivalla maahanmuuttajien kielikoulutuksella. Osallistumalla tapahtuman rakentamiseen saadaan yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä lisättyä myös heidän kanssaan.

Tärkeä huomio tutortoiminnalle on, että sillä on mahdollista saada myös osaamispisteitä. Tutoreille itselleen on vaikuttanut usein olevan hieman epäselvää mihin opintoihin ja mistä aineista osaamispisteitä tutortoiminnan avulla on mahdollista saada. Osaamispisteiden hankkimista varten on tarkoitus laatia kaavio, joka selkeyttää tutoreille mihin aineisiin, kuinka paljon ja millaisia kirjallisia tehtäviä vaaditaan, jotta osaamispisteitä on mahdollista saada.

Tutoreiden näkyvyyttä tulisi myös lisätä. Mielestäni tähän paras keino olisivat tutorhupparit. Huppareiden avulla he erottuisivat koulun käytävillä, sekä erilaisissa tapahtumissa. Uskon tämän myös auttavan tutorin omaksumaan roolinsa paremmin. Huppari on mielestäni verrattavissa työvaatteeseen. Työmaailmassa onkin työvaatteiden todettu olevan hyvä keino houkutella uusia työntekijöitä. Lisäksi sen on nähty tukevan yritysilmettä. (Vaikuttavatko työvaatteet...? 2012.) Näin ollen huppareiden avulla pystyttäisiin myös toimintaa melko helposti mainostamaan.

5.3 Kehittämismenetelmät

5.3.1 Haastattelu

Menetelmänä käytän tiedonkeruumenetelmää. Keskeisin tiedonkeruumenetelmä on haastattelu. Haastattelu on tiedonkeruutapa, jonka avulla on mahdollista saada henkilöiltä puhuttuna mielipiteitä. Haastattelu on laaja vuorovaikutustilanne, jonka tarkoituksena on kerätä mahdollisimman laajasti tietoa tutkitavasta asiasta. (Hirsijärvi & Hurme 2015, 41-43.)

Haastatteluja on olemassa useita eri lajeja ja päädyin valitsemaan käytettäväksi teemahaastattelun, josta käytetään myös nimeä puolistrukturoitu haastattelumenetelmä. Teemahaastattelussa tarkoituksena on keskittää haastattelu koskemaan tiettyjä teemoja. Teemahaastattelu nostaa esille, että sillä voidaan tutkia haastateltavan kokemuksia, ajatuksia sekä tunteita. Lisäksi tämä haastattelumuoto tuo haastateltavan äänen kuuluviin sekä antaa mahdollisuuden myös vapaammalle ja mahdollisesti syvemmälle keskustelulle. (Hirsijärvi & Hurme 2015, 47-48.)

Valitsin kehittämismenetelmäksi haastattelun, koska haluan päästä aitoon sosiaaliseen vuorovaikutukseen nuorten kanssa sekä tuoda heidän äänensä mahdollisimman vahvasti esiin. Haastattelu antaa myös mahdollisuuden tarkkailla heidän non-verbaalista viestintäänsä, jota tarkkailemalla pystyn myös paremmin kysyä täydentäviä sekä tarkentavia kysymyksiä heiltä. Tämä haastattelumuoto antaa myös tutoreille mahdollisuuden kertoa heidän mielestään tutortoimintaan ja sen kehittämiseen liittyviä asioita. Nykyiset tutorit ovat puhe-
liaita, joten näen haastattelun olevan myös heille hyvä tapa antaa palautetta, kertoa kokemuksia ja tuottaa tietoa. Haluan myös luoda tutoreille tilanteen, jossa he aidosti kokevat, että heidän mielipiteillään on merkitystä ja he voivat vaikuttaa asioihin. Lisäksi koen tärkeänä, että heille jää sellainen tunne siitä, että ovat aidosti tulleet kuulluiksi.

5.3.2 Tutorit yhteisöllisyyttä rakentamassa

Toisena menetelmänä käytän osallistavia menetelmiä, joiden tuotoksina syntyvät tutortoiminnan vuosikello sekä yhteisöllisyyden puu. Nämä molemmat liitän tähän työhön. Vuosikello on tarkoituksena laatia koko tutorryhmän kesken tutorleirillä. Yhteisöllisyyden puu tuotetaan pienryhmätyöskentelyllä tutoreiden tapaamisessa. Molempien tarkoituksena on osallistaa ja haastaa tutorit yhdessä pohtimaan tutortoiminnan toteuttamista ja merkitystä sille, että yhteisöllisyys oppilaitoksessa lisääntyisi.

Osallisuus ja osallistuminen voidaan nähdä ja tulkita monella eri tavalla, riippuen missä kontekstissa se esiintyy. Yhteistä kuitenkin useimmille tulkinnoille on, että ne korostavat henkilön tunnetta siitä, että he kuuluvat johonkin ja

heillä on mahdollisuus vaikuttaa asioihin yhteisen hyvän tavoittelussa. Osallisuuden onkin nähty koostuvan esimerkiksi yhteenkuuluvuuden, sekä voimaantumisen tunteesta. Nuorten kohdalla tämä korostuu kannastuvalla ilmapiirillä, sillä sen on huomattu olevan suorassa yhteydessä siihen, kuinka nuoret kokevat tulevansa kuulluksi. (Heinonen ym 2015, 20.) Haluankin korostaa, että oma roolini tutortoiminnan kehittämisessä ja tukemisessa on nimenomaan tällaisen ilmapiirin mahdollistajana ja ylläpitäjänä.

Osallisuuden on nähty yksilötasolla ilmenevän kokemuksena. Tämä kokemus syntyy, kun ihminen saa tunteen siitä, että hän kuuluu esimerkiksi johonkin yhteisöön tai ryhmään. Yhteisön kesken osallisuus käytännössä näyttäytyy, kun henkilöt arvostavat ja luottavat toisiinsa. Lisäksi on tärkeää, että henkilö kokee voivansa myös vaikuttaa yhteisössä. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2019.) Tätä tukee myös Sosiaali- ja terveysministeriö (s.a), joka määrittelee osallisuuden rakentuvan mm mukanaolosta ja vaikuttamisesta.

Kiilakoski (2014, 137-138) näkee, että osallisuus oppilaitoksissa käsittää yksilö- ja ryhmätason sijaan yhteisötason. Hän mainitseekin kaksi erillistä tavoitetta, jotka kuitenkin nivoutuvat yhteen. Nämä tavoitteet ovat osallisuus sosiaalisena toimintana, sekä osallisuus poliittisena toimintana. Osallisuudella sosiaalisena toimintana hän tarkoittaa, että opiskelijat ja henkilökunta ovat osa isomaa kokonaisuutta, johon kuuluu tunne johonkin kuulumisesta. Osallisuudella poliittisena toimintana hän puolestaan tarkoittaa, että yhteisön jäsenet pääsevät vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin, mm. tulemalla kuulluksi ja kantamalla vastuuta sekä myös valtaa käyttämällä ja jakamalla. Näkisin, että toteuttamalla sekä vuosikellon, että yhteisöllisyyden puun ryhmätyöskentelyllä, se tukee nimenomaan sekä osallisuutta poliittisena toimintana, että osallisuutta sosiaalisena toimintana. Vuosikelloa laadittaessa tarkoituksena on saada tutoreiden äänet vahvasti kuuluviin tekemisen sekä vaikuttamisen tasolla. Tavoitteena on, että tutorit kokevat yhdessä rakentavansa raameja, sekä pohjaa tutortoiminnalle. Yhteisöllisyyden puun puolestaan on tarkoitus nostaa esiin koko oppilaitoksen yhteisöllisyyteen liittyviä teemoja ja tapahtumia, joilla on tarkoitus parantaa oppilaitoksen ja opiskeluympäristön viihtyvyyttä.

6 KEHITTÄMISTYÖN ETENEMINEN

6.1 Haastattelu

Valitsin haastateltavakseni kolme tutoria, jotka ovat toimineet tutoreina yhdestä kahteen vuotta. Koin, että heillä on tarpeeksi sekä näkemystä, että kokemusta, jotta saan mahdollisimman paljon tietoa tutortoiminnan tämänhetkisestä tilanteesta, sekä siitä miten yhteisöllisyys oppilaitoksessa näyttäytyy, ja miten sitä mahdollisesti voitaisiin kehittää. Haastateltavani olivat eri aloilta. Kaksi heistä opiskelee sosiaali- ja terveysalaa ja yksi ravitsemisalaa. Iältään he olivat 17,18 ja 19- vuotiaita.

Tutoreita haastattelin tutorleirin ja muutaman tapahtuman ollessa jo toteutettu, sillä halusin myös tietää, onko kehittämistyöni tuonut jo jotakin uutta heille ja mitä minun tulisi mahdollisesti omassa tai tutoreiden ohjaamisesta koskevassa toiminnassa muuttaa.

Haastattelutilanteen järjestin kahden opiskelijan kanssa rauhalliseen tilaan oppilaitoksessa. Haastattelukysymykset tein etukäteen ja itse haastattelun videoin. Yhtä opiskelijaa haastattelin Teamsin kautta tietokoneen välityksellä ja tämän haastattelun tallensin. Halusin videoida ja tallentaa haastattelut, jotta minulta ei menisi mitään tärkeää ohi ja että voisin haastattelutilanteessa keskittyä kuuntelemaan, sekä olemaan tilanteessa läsnä. Näen, että näin sain myös haastateltavilta enemmän tietoa, koska pystyin aidosti ja häiriöttä keskittymään heidän kuuntelemiseensa. Vaikka kysymykset olivatkin etukäteen suunniteltuja, etenin haastattelussa myös sen mukaan, mitä kukin haastateltava sanoo. Haastattelut olivatkin jonkin verran erilaisia, mutta tietyt teemat sieltä kuitenkin nousivat esiin. Eniten tietoa ja keskustelua sain aikaiseksi Teamsin kautta tehdyllä haastattelulla. Toki tähän vaikutti varmasti enemmän haastateltavien oma persoona sekä puheliaisuus, kuin se mitä kautta haastattelu tehtiin.

Vaikka haastattelut poikkesivatkin jonkin verran toisistaan, nousi sieltä kuitenkin samankaltaisia teemoja sekä kehittämiskohteita esille. Tulokset, sekä haastattelun teemat ovat nähtävillä alla olevassa taulukossa.

Lähtötilanne	Tutorina toimiminen	Yhteisöllisyys	Kehittämiskohteet
<p>Suurimmat syyt toimintaan lähtemiselle olivat, että se vaikutti kivalta, kaveritkin lähtivät, yleinen aktiivisuus/sosiaalisuus, pullakahvit, sosiaalinen luonne, halu tutustua uusiin ihmisiin.</p> <p>Osaamispisteiden kertymisellä ei koettu olevan merkitystä.</p>	<p>Kivointa oli ollut leiri, tutoriryhmä, muilla kampuksilla vierailu, tapahtumat, itsestä uusien puolien löytäminen, uudet kaverit.</p> <p>Toiminta on mahdollistanut yhteistyön opettajien, opojen, sekä muun henkilökunnan kanssa</p>	<p>Opiskeluviihtyvyyteen on päässyt vaikuttamaan esimerkiksi tapahtumien kautta.</p> <p>Koettiin, että tutortoiminnan avulla opiskelijat ovat tulleet kuulluksi aiempaa paremmin.</p> <p>Tapahtumien on koettu tuovan oppilaita, sekä opettajia lähemmäs toisiaan. Käytännössä tämä on näkynyt mm. keskusteluyhteyden parantumisena. Kaiken kaikkiaan toiminnan koettiin olevan hyvä väylä olla yhteydessä henkilöstöön.</p> <p>Oppilaitoksen yhteisöllisyys on näyttäytynyt monipuolisena ja tilannekohtaisena.</p> <p>Oppilaitoksen yhteisöllisyyden koetaan olevan enemmän alakohdasta, kuin koko oppilaitosta koskevaa.</p>	<p>Toimintaa voisi olla enemmän.</p> <p>Toivotaan, että opettajat hyödyntäisivät enemmän tutoreita opiskeluarjessa.</p> <p>Yhteisöllisyyttä koko oppilaitoksessa voisi parantaa lisäämällä harrastusvälineitä, tapahtumia, sekä yhdessä tekemistä. Lisäksi toivotaan, että opiskelijoilla olisi "hengauspaikkoja".</p> <p>Yhteisöllisyyden esteeksi koetaan, että opiskelijoihin ei luoteta esimerkiksi siinä, että näitä "hengauspaikkoja" voisi olla, koska oletus on, että niitä rikotaan ja niissä sotketaan.</p> <p>Toiveena olisi keksiä lisää ideoita, joilla voisi miellyttää mahdollisimman monia opiskelijoita ja tuoda heitä yhteen.</p>

Taulukko 1. Haastattelun tulokset

"Tutortoiminta on yksi Ekamin isoimpia voimavaroja, jotta oppilaat viihtyy."

"Tutortoiminta on ollut pieni silta siihen, että opiskelu pysyy mielekkäänä."

"Omalla tavallaan tietynlainen opiskelijaperhe"

Haastatteluista jäi sellainen kuva, että pääpiirteittäin jokainen heistä on ollut tutortoimintaan ja sen mukanaan tuomiin tapahtumiin, tekemiseen sekä uusiin ystäviin tyytyväinen. Kenenkään tutorin kohdalla eivät osaamispisteet olleet vaikuttaneet toimintaan mukaan lähtemiseen. Näenkin, että tämän kaltaisessa toiminnassa täytyy olla myös halu tehdä asioita.

Vastauksissa korostui hyvin vahvasti tutustuminen uusiin ihmisiin sekä aktiivisuus yhteisöllistä toimintaa kohtaan. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että tutorryhmässä opiskelijat kokevat yhteenkuuluvuuden tunnetta. Lisäksi toiminnan koettiin antavan hyvää vastapainoa tunneilla istumiselle.

Tärkeimpänä tekijänä tutortoiminnalle nähtiin tutorleiri, joka nousi esiin jokaisessa haastattelussa. Leiri koettiin ehdottomasti parhaaksi tavaksi ryhmäytyä sekä päästä kunnolla kiinni tutortoimintaan. Tämän lisäksi myös kaikki yhteinen tekeminen esimerkiksi tapahtumien sekä tutortapaamisten muodossa koettiin tärkeänä. Toimintaa toivottiin myös lisää esimerkiksi erilaisten pienten tempausten muodossa.

Haasteena yhteisöllisyydelle koettiin osaltaan henkilökunta, sekä yleinen oletamus opiskelijoita kohtaan. Olettamuksella opiskelijat tarkoittivat sitä, että heillä on tunne siitä, ettei heihin luoteta tarpeeksi. Käytännössä tämä näkyy mm. siinä, että opiskelijoilla ei ole oppilaitoksen sisällä avoimia ”hengauspaikkoja”, jossa tavata muita opiskelijoita ja viettää aikaa tauoilla.

6.2 Tutortoiminnan rakentuminen

Vuosikellon (liite 1) laadimme yhdessä tutorleirillä tutoreiden kanssa. Ensimmäisenä leiripäivänä tutorit oli koulutettu ja he olivat erilaisten kilpailujen sekä ryhmäytysleikkien kautta jo tutustuneet toisiinsa todella hyvin. Koin, että vuosikello on paras laatia viimeiseksi, koska tunnelma on vapautuneempi ja tutorit uskaltavat ehkä näin kertoa rohkeammin ideoita ja ajatuksiaan. Huomasin kuitenkin pian, että ”leiriväsytys” painoi jo osaa tutoreista, joten olisi voinut olla tuloksekkaampaa tehdä tämä jo heti aamulla. Päivällä kaikilla alkoi olla jo koettiin lähtö mielessä, eivätkä he oikein meinanneet malttaa enää keskittyä.

Vuosikellon tekoon osallistui 18 tutoria. Kokosin heidät leirikeskuksessa yhteen tilaan ja kerroin, että vuosikellon on tarkoitus selkeyttää heille missä ja milloin heidän osaamistaan, sekä apuaan tarvittaisiin. Lisäksi kerroin, että tarvitsen heidän apuaan, jotta toiminnasta saataisiin tutoreiden näköistä. Vuosikellon pohjan teki opiskelija, joka oli mukana leirillä suorittamassa työelämässä oppimisen harjoittelua. Pohja oli valmiina fläppitaululla kellon muodossa ja olin sii-

hen jo täyttänyt ennalta tiedetyt tapahtumat sekä mahdolliset vierailijat. Tutoreiden haastatteluista nousi vahvasti esiin leirin merkitys tutortoiminnalle ja sen positiivinen vaikutus ryhmäytymiseen. Lisäksi haastattelujen pohjalta erilaisten tapahtumien koettiin lisäävän viihtyvyyttä oppilaitoksessa. Tämän vuoksi olin nämä asiat jo merkinnyt vuosikelloon. Kävimme nämä yhdessä pääpiireittäin läpi ja sen jälkeen haastoin heidät pohtimaan, mitä he voisivat lisästä vuosikelloon. Tarkoituksena oli, että vuosikelloon lisätään asioita, jotka tuovat piristystä opiskelijoiden arkeen ja siitä tulisi enemmän heidän näköisensä.

Aluksi keskustelu ei oikein tahtonut lähteä käyntiin ja vaikutti, että kukaan ei oikein uskaltanut tai tiennyt mitä voisi ehdottaa. Leirillä oli onneksi mukana myös muutama jo aiemmin tutortoimintaa tehnyt opiskelija. Haastoinkin heitä kertomaan mitä he olivat aiemmin tehneet. ja mikä heistä oli ollut kivointa tai innostavinta. He alkoivatkin innokkaasti kertoa aiemmista kokemuksistaan, ja ryhmä päättikin sieltä hyödyntää pääsiäisen ja joulun aikaan tehtävät jahdit, joissa pahvisia tonttuja ja munia piilotetaan ympäri kampusta ja niitä haastetaan kaikki opiskelijat sekä henkilökunta etsimään. Löydettyään tontun tai pahvin se toimitetaan tutorille, joka on sovituspaikassa sinä päivänä ja tutor antaa tätä pahvia vastaan jonkin herkun. Lisäksi ideoita nousi taukojen ajaksi pidettäviksi pieniksi tempauksiksi kuten jokin pieni urheilullinen juttu, jossa kerätään opiskelijoilta suorituksia ja päivän paras palkitaan. Näitä olivat esimerkiksi pituushyppy koulun käytävällä sekä silmät kiinni tasapainohaaste. Lisäksi nousi esiin eri teemapäiville järjestettävää pientä ohjelmaa kampusten auloihin. Teemapäivistä sovittiin, että ainakin ystävänpäivä sekä vappu huomioitaisiin jokaisella kampuksella. Sovittiinkin, että nämä merkitään vuosikelloon vappu- ja ystävänpäivätempauksina, joiden tarkempi sisältö rakennetaan näitä päiviä lähempänä ajankohtana.

Koska leiri pidettiin huhtikuussa, oli hyvä alkaa jo suunnitella lukuvuoden aloitusta. Tutoreilta oli pyydetty jotakin kivaa tekemistä syksyllä aloittaville ryhmille jokaisella kampuksella pidettävälle rehtorintunnille. Tutorit ideoivat tunnilla pidettäväksi Kahoot! tietokilpailun, jonka tarkoituksena on nostattaa yleistä "fiilistä" ja tuoda jokin hauska, pieni juttu kaiken alussa tulevan informaation rinnalle. Tämä tietokilpailu ideoitiin loppuun tutoreiden whatsapp ryhmässä. Tutorit keksivät kilpailuun Etelä-Kymenlaakson ammattiopistoon ja ammattikouluopiskeluun liittyviä kysymyksiä. Lisäksi sovittiin, että jokaiselta kampukselta

kilpailun kolme parasta palkittaisiin. Tutorit pääsivät kilpailun toteuttamaan ja se osoittautui hyväksi tavaksi tutoreiden tuoda itsensä tunnetuksi muille opiskelijoille. Lisäksi tämä selvästi vapautti tunnelmaa aloittavien opiskelijoiden keskuudessa.

Yhteisöllisyyden puun (liite 2) rakentamisen toteutin opinnäytetyöni loppuvaiheessa. Tällä halusin nähdä mitä olimme saavuttaneet, ja mitä pitäisi vielä jatkossa kehittää. Lisäksi tämä antoi myös mahdollisuuden sille, että uudet ja vanhat tutorit tapaavat toisiaan sekä tekevät yhdessä jotakin, sillä keväällä yllättänyt koronaepidemia toi melkoisia haasteita tutortoiminnalle. Lisäksi koin, että nämä osallistavat menetelmät kehittävät heidän yhteistyötaitojaan ja helpottavat heidän tutustumistaan toisiinsa.

Puun tekemistä varten varasin oppilaitoksesta tilan sekä tilasin heille myös pullakahvit. Tapaamiseen osallistui neljä vanhaa ja neljä uutta tutoria. Tämä olikin hyvä määrä, jotta pystyimme toteuttamaan tapaamisen koronaepidemian vaatimilla turvaväleillä. Tapaamisen alussa joimme kahvit ja jokainen pääsi vapaamuotoisen keskustelun myötä kertomaan kuulumisiaan. Lisäksi minulla oli mahdollisuus kahvin lomassa kierrellä eri pöydässä kyselemässä mitä heille kuuluu ja kuinka opinnot ovat kesän jälkeen lähteneet käyntiin. Kahvien jälkeen kävimme läpi kierroksen, jossa jokainen esitteli itsensä. Täähän apuna käytin erilaisia tunnetiloja kuvaavia kortteja. Levitin kortit valmiiksi pöydälle ja jokainen tutor sai niistä valita sellaisen kortin, jonka kuva kuvasi heidän juuri sen hetkistä ”fiilistään”. Tämän jälkeen kävimme kierroksen, jossa jokainen sai vuorollaan esitellä valitsemansa kortin ja kertoa miksi siihen korttiin oli päätytty. Tämä rentoutti mukavasti tunnelmaa ja vaikutti myös helpottavan etenkin uusia tutoreita kertomaan vähän itsestään.

Kahvien ja tutustumisen jälkeen aloitimme rakentamaan yhteisöllisyyden puuta. Olin jo valmiiksi piirtänyt paperille puunrungon ja tehnyt siihen valmiiksi juuria sekä lehtiä. Työskentelyn aloitin niin, että jaoin tutorit pareiksi, joissa oli yksi vanha ja yksi uusi tutor. Tämän jälkeen annoin heille valmiiksi tehtyjä puun juuria, joihin heidän oli tarkoitus kirjoittaa tutoreille tärkeitä ominaisuuksia sekä mitkä tapahtumat he ovat kokeneet yhteisöllisyyttä lisääviksi tai mitä tapahtumia voisi kehitellä, jotta yhteisöllisyys lisääntyisi. Tutorit alkoivat näitä

pareittain pohtimaan. Hyvin pian kuitenkin huomasin, että kaksi pareista hakeutui samaan pöytään tekemään tätä neljän ryhmissä. Näin ollen päätin yhdistää myös toiset parit, joten nyt minulla oli kaksi neljän hengen ryhmää, jotka pohtivat näitä asioita. Tämä osoittautui hyväksi tavaksi toimia ja jatkoimme puun loppuun tekemistä näin. Mielestäni tämä ryhmiin hakeutuminen oli hyvä osoitus heidän yhteisöllisyydestään ja siitä, että aina ei ohjaaja tiedä miten parhaiten toimia.

Kun juuret oli saatu tehtyä, saivat molemmat ryhmät esitellä omansa. Juuriin tuli kuvaamaan tutoreiden ominaisuuksia seuraavat sanat: kekseliäisyys, innokas aina valmiina, positiivinen, ryhmätyökykyinen, kuuntelee muita ja sosiaalisuus. Tapahtumista juuriin tulivat jo järjestetyt hyvinvointivirtaa viikko, taitajakisat, nuoret valtaavat kaupungintalon ja tutorleiri. Mahdollisina uusina tapahtumina tuli nerf/paintball sota, teema pukeutuminen sekä tutorhaaste.

Juurien teon jälkeen aloimme rakentaa latvaosuutta. Latva koostui puun lehdistä, joihin tutorit kirjoittivat mitä yhteisöllisyys on ja miten se näiden tapahtumien kautta on näkynyt tai tulisi näkymään oppilaitoksen arjessa sekä yksittäisten opiskelijoiden hyvinvoinnissa. Tutortoiminnan ja tapahtumien koettiin tuovan yleisesti positiivista mieltä, intoa opintoihin, valoa arkeen, kivaa yhteistä tekemistä, vaihtuvuutta arkeen, hyväntahtoista ryhmäytymistä, tukea arkeen ja opiskeluun, yhteisöllisyyttä, jutteluseuraa sekä lisää viihtyvyyttä.

6.3 Tutortoiminnan kiinnittyminen opintoihin

Tapasimme yhteisten aineiden lehtorin kanssa yhteensä kolme kertaa ja lähdimme yhdessä pohtimaan mitä tutortoiminta pitää sisällään ja minkälaisiin oppiaineisiin sitä voitaisiin sisällyttää. Vaihtoehtoina olivat viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, matemaattis- luonnontieteellinen osaaminen sekä yhteiskunta- ja työelämäosaaminen. Tämän pohjalta aloimme miettiä minkälaisia tutoreiden tehtävät käytännötasolla ovat ja mitä ne tarkalleen pitävät sisällään. Esiin nousi, että he tekevät vaikuttamistyötä, tiimityötä, viestintä sekä voivat ohjata liikunnallisia tempauksia. Kuvailin näitä tutoreiden tehtäviä ja sisältöjä käytännötasolla tarkemmin lehtorille ja tulimme siihen lopputulokseen, että edellä mainituista aineista osaamispisteitä pystyisi hankkimaan viestintä- ja vuorovaikutusosaamisesta sekä yhteiskunta- ja työelämäosaamisesta.

Lehtori laati näistä valikoiduista aineista kurssipohjan itslearning oppimisym-
päristöön. Ja sinne koottiin eri opettajilta tehtäviä, jotka olisivat mahdollista tu-
tortoiminnassa toteuttaa. Itse laadin tätä tutoreille selkeyttämään kaavion
(kuva1), jotta heidän olisi helpompi hahmottaa miten ja mistä osaamispisteitä
on mahdollista kerryttää.

Kuva 1. Tutortoiminnasta valinnaisia ytoja

Kaaviosta käy ilmi, että tutortoiminnan osaamispisteet koostuvat viestintä- ja vuorovaikutusosaamisesta, sekä yhteiskunta- ja työelämä osaamisesta. Kunkin sarakkeeseen on tarkemmin määriteltä mistä aineista ja kuinka monta osaamispistettä on mahdollista saada. Näitä aineita ovat tiimityöskentely, aktiivinen kansalainen, liikunta harrastuksena sekä vuorovaikutus työyhteisössä. Kustakin näistä on mahdollista saada yksi osaamispiste, eli yhteensä neljä osaamispistettä. Kaavion alaosaan on laitettu muutamia esimerkkejä millaisia tehtäviä tulisi tehdä, jotta osaamispisteet saa. Näitä ovat mm oppimispäiväkirja, video ja kuvauksia tapahtumista.

7 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Tulokset

Opinnäytetyöni tavoitteena oli, että yhteisöllisyys ja viihtyvyys sekä yhteistyö henkilökunnan ja opiskelijoiden välillä oppilaitoksessa lisääntyvät. Tämän to-

teuttamiseen käytin apuna tutoreita ja heidän toimintansa kehittämistä. Halusin alusta asti tutoreiden äänen vahvasti kuuluviin korostamalla heidän panostaan toiminnan ideoimisessa sekä rakentamisessa. Koin että näin saataisiin parhaiten esiin opiskelijoiden näkemys siitä, millaista tekemistä ja ohjelmaa yhteisöllisyyden lisäämiseksi oppilaitoksessa tarvittaisiin.

Jotta yhteisöllisyyttä tutortoiminnan avulla saatiin lisättyä, täytyi tutortoiminnalle saada selkeä rakenne sekä aikataulu. Pohjaa tutortoiminnalle lähdettiin rakentamaan vuosikellon avulla. Vuosikello laadittiin yhteistyössä tutoreiden kanssa. Näin he pääsivät alusta asti itse vaikuttamaan tutortoiminnan rakenteeseen. Vuosikellon on tarkoituksena määrittää mitä tapahtumia, tempauksia ja vierailijoita kampukselle on milloinkin tulossa. Lisäksi se hahmottaa kokonaiskuvaa koko oppilaitokselle siitä minkälaista tutortoiminta Kymenlaakson ammattiopistossa on. Vuosikellon tarkoituksena on siis helpottaa koko oppilaitoksen tasolla ennakoimaan tapahtumien järjestämisen lisäksi niihin osallistumista. Vuosikellon liitin tutoreiden omaan teams -ryhmään, josta heidän on helppo katsoa missä kohtaa vuotta ja minkä tapahtumien suunnittelussa heitä tarvitaan. Lisäksi vuosikello on nähtävissä itslearningissa kohti ammattia -jaksolla. Näin myös aloittavat opiskelijat saavat selkeän kuvan kampuksella tapahtuvista toiminnoista sekä tutortoiminnasta.

Vuosikello saatiin suunnitellusti laadittua keväällä pidetyllä tutorleirillä. Vaikka tietyt tapahtumat olivatkin jo tiedossa ja valmiina merkittynä vuosikelloon, en kuitenkaan halunnut liikaa valmiiksi määritellä toiminnalle raameja vaan halusin jättää tilaa nuorten omille toiveille ja ideoille. Tutoreiden omia ideoita sainkin vuosikelloa laadittaessa jonkin verran kuuluviin ja niitä päästiin myös toteuttamaan. Esimerkiksi syksyllä 2019 jokaisella kampuksella aloittaville ryhmille pidettiin rehtorin tunti. Tutorit ideoivat tunnille pidettäväksi Kahoot! -tietokilpailun. He hoitivat sen hienosti lähes kokonaan itse. Tutoreita myös osallistui tietokilpailun pitämiseen runsas määrä. Tämä yllätti minut, sillä usein kesän jäljiltä on hieman vieraannuttu toiminnasta.

Syksy jatkui hyvin ja sovitut tutortapaamiset saatiin pidettyä, sekä tapahtumat ja tempaukset järjestettyä. Suurimpina tapahtumista nousi esiin kaikilla kampuksilla järjestetty Hyvinvointivirtaa -viikko. Tapahtuma toteutettiin pitämällä erilaisia toiminnallisia pisteitä, joita opiskelijat kiersivät. Toimijoita oli mukana

sekä oppilaitoksen sisältä että ulkopuolelta. Viikko oli melko raskas. Tapah-
tuma järjestettiin joka kampuksella ja siihen kului lähes koko päivä. Tästä huo-
limatta tutorit olivat kuitenkin innokkaasti mukana jokaisella kampuksella. He
pitivät kolmea pistettä, joissa oli liikuntahaaste, lööppikilpailu sekä taiteiltiin il-
mapalloja. Pisteillä kävi mukavasti oppilaitoksen muita opiskelijoita. Tätä
kautta saatiin myös innostettua muutamia uusia tutoreita mukaan toimintaan.

Kevät alkoi myös hyvin ja tutorit olivat innokkaasti suunnittelemassa tapahtu-
mia, sekä toimintoja oppilaitokselle. Alkuvuodesta Kotkassa olevalla Kotekon
kampuksella järjestettiin Taitaja-kisat ja tutorit olivat tässä mukana ohjaa-
massa, minne ryhmien pitää milloinkin mennä. Lisäksi tutorit osallistuivat Rek-
rytointitapahtumaan, joka järjestettiin myös Kotekon kampuksella Kotkan työ-
voimatoimiston toimesta. Tällöin tutoreita tarvittiin vastaanottamaan vieraita
sekä ohjaamaan mihin heidän pitää mennä. Saimme tutoreiden kanssa myös
suunniteltua Rasisminvastaiselle viikolle Me maailmalla, maailma meillä ta-
pahtumaan pisteen ja siihen tekemistä. Tarkoituksena oli tuoda suomalai-
suutta esille yhdistämällä suomalaisia merkkipäiviä kuviin. Valitettavasti kui-
tenkin koronaepidemia saavutti myös Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston ja
näin ollen maaliskuun puolesta välistä eteenpäin lähes kaikki oppilaitoksen si-
sällä tapahtuva toiminta siirtyi etätoiminnaksi. Näin ollen myös loppukevään
osalta kaikki tapahtumat sekä toiminnot jouduttiin perumaan.

Koronaepidemia asetti tutortoiminnan täysin uuden tilanteen eteen. Uudet tu-
torit olin jo ehtinyt valita, mutta koulutusta ei pystytty tilanteen takia fyysisesti
paikalla ollen aloittamaan. Aloitimme koulutuksen kuitenkin etänä Teamsin vä-
lityksellä, mutta tässä kohtaa se ei oikein toiminut. Tutoreiden välille ei saatu
tietokoneen välityksellä aitoja vuorovaikutustilanteita, sillä ryhmäytyäkseen ja
tutustuakseen toisiinsa olisi vaadittu ehdottomasti rennompaa ympäristöä,
jossa aito kanssakäyminen toisten kanssa mahdollistuisi. Tämän vuoksi pää-
dyinkin nyt syksyn tullen, kun lähiopetus oli jälleen mahdollista toteuttaa pien-
ryhmissä yhteisöllisyyden puun. Näin uusilla ja vanhoilla tutoreilla oli mahdolli-
suus tutustua. Tämä osoittautuikin hyväksi keinoksi, sillä näin vanhat tutorit
pääsivät kokeilemaan ohjaamista ja uusille tutoreille jäi tervetullut olo jouk-
koon. Olisin toivonut, että tutoreita olisi osallistunut enemmän puun tekoon,
mutta moni oli harjoittelussa juuri tällöin eikä näin ollen päässyt paikalle. Puun

avulla pystyin myös arvioimaan omaa työtäni ja sitä missä oli onnistuttu. Jatkokossa puun pohjaa voikin käyttää arviointi työkaluna sekä ohjaajan omassa että tutoreiden itsearvioinnissa.

Tärkeäksi tutortoiminnalle osoittautui myös tutoreiden tapaamiset. Vaikka usein tapaamisissa suunniteltiin tarkemmin tulevia tapahtumia, pidettiin myös tapaamisia, joissa tutorit saivat vaihtaa kuulumisia. Nämä kuulumisten vaihtotapaamiset kahvin ja pullan merkeissä osoittautuivatkin toiminnan kannalta tärkeiksi, sillä ne yhdistivät ryhmää ja nostivat ryhmähenkeä. Tämä näkemykseni mukaan myös palkitsi tutoreita heidän toiminnastaan.

Tutortoimintaa kehitettäessä esiin nousi sen kiinnittyminen opintoihin. Nyströmin (2015) mukaan ”Opinnollistamisella tarkoitetaan ammatillisen koulutuksen tutkintojen opetussuunnitelmien kielen muuttamista käytännön työtehtäviksi, jotta erilaisissa työympäristöissä (työpaja, työpaikka tai muu oppimisympäristö) voitaisiin tunnistaa osaamisen karttumista.” Tutoreiden oppiminen ja osaaminen siis tässä kohtaa kohdentuu siihen, että he oppivat oppituntien sijaan tekemällä asioita käytännössä. Näitä asioita ovat esimerkiksi tapahtumien järjestäminen, kouluarkeen vaikuttaminen sekä yhteistyön tekeminen eri tahojen kanssa. Näin he pääsevät siis oppimaan käytännöntasolla mm. vuorovaikutus- sekä yhteistyötaitoja, vaikuttamistoimintaa, ohjaamista sekä erilaista suunnittelua ja markkinointi toimintaa.

Aiemmin tutortoiminnasta opiskelijoiden oli mahdollisuus saada osaamispisteitä, koska toiminta voitiin hyväksi lukea valinnaisiin aineisiin. Kuitenkin ammatillisen koulutuksen reformiuudistuksen jälkeen nämä valinnaiset aineet poistuivat, joten tämä ei enää ollut mahdollista. Tähän kehitettiin ratkaisu sillä, että tutortoiminnasta saatavat osaamispisteet voidaan jatkossa hyväksi lukea yhteisiin tutkinnon osiin. Tämä vaati oman kurssin luomista opiskelijoiden käyttämään digitaaliseen itslearning oppimisympäristöön. Tämä mahdollistui Yhessä-hanke myötä yhdessä yhteisten aineiden lehtorin kanssa. Yhessä hanke oli opetushallituksen rahoittama hanke, jossa oli mukana Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston lisäksi useita eri oppilaitoksia. Hankkeen tarkoituksena oli mm. kehittää ja vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä uudistaa opiskeluhoitopalveluja reformin mukaisesti. (Yhessä s.a.) Vaikka kurssi onkin laadittu itslearning oppimisympäristöön, eivät opiskelijat vaikuttaneet hahmottavan miten

osaamispisteitä kertyy. Tämän vuoksi laadin valmiin kaavion osaamispisteiden kertymistä hahmottamaan. Kaaviota voi myös jatkossa käyttää, kun esimerkiksi esitellään tutortoimintaa uusille opiskelijoille.

7.2 Arviointi

Alusta asti oli tärkeää, että tutorit saivat äänensä vahvasti kuuluviin tutortoimintaa rakennettaessa. Tämä mahdollistui sillä, että he pääsivät laatimaan vuosikelloa jo hyvin varhaisessa vaiheessa. Vaikka pohja olikin valmiiksi tehty, saivat he myös itse lisätä siihen esimerkiksi pieniä taukojen aikana pidettäviä tempauksia tai mahdollisesti suurempia tapahtumia. Näen, että tutoreiden päästyä itse vaikuttamaan ja suunnittelemaan toimintaansa, he myös paremmin sitoutuivat siihen. Tutortoiminnan selkeillä raameilla ja lukuvuosittain toistuvilla tapahtumilla sekä tehtävillä, pystyttiin mielestäni toimintaa myös vakiinnuttamaan osaksi oppilaitoksen toimintakulttuuria. Tämä selkeytti myös tutoreille mitä ja milloin heiltä vaaditaan.

Kehittämistyöni alussa minulla oli vahva kuva siitä, että yhteisöllisyys tulisi olla kaikkia Etelä-Kymenlaakson ammattiopiston kampuksia koskevaa ja jokaisella kampuksella tulisi tapahtumat olla samanlaisia. Kehittämistyön edetessä kuitenkin huomasin, että tämä ei syystä tai toisesta onnistu. Usein esteeksi nousi erilaiset persoonat sekä tahtotila tehdä asioita. Tämän vuoksi luovinkin matkalla sen mukaan, miten sain innostettua ihmisiä kultakin kampukselta toimintaan. Vaikkei ihan kaikkia kampuksia saatukaan tasapuolisesti mukaan tapahtumiin ja tempauksiin, lisääntyi kuitenkin jokaisella kampuksella yhteisöllinen tekeminen jossakin määrin. Näkisin, että koko oppilaitoksen tasolla yhteisöllisyyden lisäämiseen tarvittaisiinkin enemmän aikaa sekä myös lisää sitoutunutta henkilökuntaa.

Kaiken kaikkiaan tutoreita oli hyvin mukana tapahtumissa sekä vierailijoita opastamassa. Jokaisella kampuksella myös yhteisöllisyyttä tuovat toiminnot lisääntyivät. Huomasinkin, että säännöllisyys aktiviteeteissa toi opiskelijoita paremmin paikalle. Käytännössä tämä näkyi niin, että opiskelijat ja myös henkilökunta tulivat kyselemään, milloin taas on jokin tempaus kuten esimerkiksi tonttijahti.

Yhteisöllisyyden puun teon myötä kävi ilmi, että tutorit itse kokivat yhteisöllisyyden ja viihtyvyyden lisääntyneen, toiminnan tuoneen valoa arkeen ja intoa opintoihin. Lisäksi he kokivat toiminnan tuoneen yleisesti positiivista mieltä, tukea arkeen ja opiskeluun sekä kivaa tekemistä. Näen, että tähän vaikutusta oli sillä, että tutorit pääsivät itse hyvin paljon vaikuttamaan toimintaan ja sen rakentamiseen. Tämä selkeästi motivoi heitä osallistumaan tapahtumien järjestämiseen ja muihin aktiviteetteihin aiemaa enemmän. Tapahtumissa sitoutuneisuus ja heidän aktiivisuutensa toimintaa kohtaan näyttäytyi hyvin. Heillä oli yhdessä hauskaa ja vuorovaikutus sekä muiden ohjaus sujui positiivisella mielellä.

Myös yhteistyö henkilökunnan kanssa tutortoiminnan myötä lisääntyi. Tutorit itsekkin kokivat yhteistyön henkilökunnan, kuten opinto-ohjaajien kanssa lisääntyneen. Tämä näyttäytyi heidän mielestään niin, että henkilökuntaa on helpompi lähestyä ja se on tuonut tiettyä rentoutta vuorovaikutukseen heidän kanssaan. Ehdottomasti tärkeimmäksi yhteistyöksi nousi rehtori Sami Tikkanen vierailu tutorleirillä. Hän kävi leirillä puhumassa tutoreille siitä, kuinka tärkeää tutortoiminta ja sen tuoma yhteisöllisyys oppilaitokselle on. Tällöin tutoreilla oli myös mahdollisuus keskustella rehtorin kanssa ja antaa hänelle palautetta opiskeluarjesta. Tämä kohtaaminen oli mielestäni erittäin tärkeää sekä nuorille kuin myös oppilaitoksen johdolle. Yhteistyön lisääntymisestä kertoo myös se, että osa opettajista on yrittänyt saada uusia tutoreita toimintaan mukaan. Lisäksi opettajilta on tullut toiveita eri asioista, joissa tutoreita tarvittaisiin. Tutortoimintaa ja yhteistyötä henkilökunnan välillä saatiin siis selvästi aktiivisemmaksi ja tunnetummaksi oppilaitoksessa.

Vaikka yhteistyö henkilökunnan ja tutoreiden välillä lisääntyikin, tarvitaan sitä ehdottomasti vielä lisää. Olisi tärkeää, että opiskelijat kokevat olevansa tärkeä osa koko oppilaitosyhteisöä ja että he saavat tunteen siitä, että heidän työpanoksellaan ja mielipiteillään on sekä vaikutusta että merkitystä. Uskon, että tätä yhteistyötä tekemällä sekä vahvistamalla pystytään tutortoimintaa juurruttamaan vielä enemmän osaksi oppilaitoksen toimintakulttuuria. Tätä kautta saadaan myös yhä enemmän opiskelijoiden ääntä kuuluviin ja pystytään sitä kautta vaikuttamaan opiskelijoiden viihtyvyyteen. Tämän lisäksi yleinen positiivinen ”fiilis” myös lisää koko oppilaitoksen myönteistä kuvaa sekä markkinointia.

Oman toimintani kannalta ja sitä tukemaan sekä rakentamaan oli jälkikäteen tärkeää rakentaa yhteisöllisyyden puu. Tämä toimi erittäin hyvänä arviointityökaluna siinä, missä asioissa oltiin onnistuttu ja miten yhteisöllisyys oli lisääntynyt. Lisäksi se toimi myös hyvänä arviointityökaluna tutoreille itselleen. Puun tekemisen kautta sain tärkeää ja yksityiskohtaista tietoa siitä, mitä olivat ne asiat, tapahtumat ja tekemiset, joiden tutorit itse kokivat vaikuttaneet oppilaitoksen yhteisöllisyyteen ja viihtyvyyteen.

Mielenkiintoista oli huomata, että tutortoiminnasta saatavat osaamispisteet eivät juurikaan toimineet suurena motivaationa tutoreille osallistua toimintaan. Tämän vuoksi laadinkin heille taulukon hahmottamaan miten osaamispisteet kertyvät. On mielestäni tärkeää, että toiminta saatiin integroitua osaksi opin-
toja. Näen, että näin toiminta pikkuhiljaa tulee myös tutummaksi opettajille. Tämä puolestaan lisää tutortoiminnan näkyvyyttä ja lisää yhteistyötä niin eri alojen kuin opettajienkin kesken.

Osaamispisteiden kertymistä tärkeämpänä tutorit kokivat yhdessä tekemisen, uusien ystävien saamisen sekä ryhmään kuulumisen. Tutorryhmän yhteisöllisyys näkyikin hyvin esimerkiksi heidän whatsapp -ryhmässään. Siellä keskustellaan välillä hyvinkin henkilökohtaisista asioista. On ollut ilo huomata, kuinka muu ryhmä tsemppaa ja tukee, jos jollakin on ongelmia. Myös ainakin näin alkuun, on uudet tutorit otettu hyvin vastaan ja whatsapp -ryhmässä myös heidän kommentteihinsa vastataan ja keskustelu vaikuttaa erittäin vuorovaikutukselliselta.

Tutorhuppareita ei valitettavasti onnistuttu hankkimaan, koska kustannukset olisivat nousseet liian suuriksi. Huppareiden sijaan mahdollistui kuitenkin Yhessä! -hankkeen kautta teettää tutoreille tuubihuivit. Tämä osoittautuikin hyväksi ja toimivaksi mainosvälineeksi. Huivit ovat monikäyttöisiä ja niitä on helppo kuljettaa mukana. Myös tutorit olivat näihin erittäin tyytyväisiä.

Tapahtumissa opiskelijoiden koko oppilaitoksen tasolla olisi saanut olla runsaampaa. Tähän asiaan kannattaakin jatkossa kiinnittää huomiota. Olisi hyvä, jos isommat tapahtumat saisi merkittyä opiskelijoille lukujärjestykseen valmiiksi. Uskoisin tämän lähes kaikkien ryhmien kohdalla mahdollistuvan, sillä

tapahtumissa vierailu ei kovin kauaa aikaa vienyt ja se toisi vaihtelua opiskelu-
arkeen. Myös ehdottomasti pienten tempausten lisäämistä kampuksille kan-
nattaa jatkossa lisätä, sillä näillä saatiin selkeästi yhteishenkeä nostettua.

7.3 Lopuksi

Yhteisöllisyyden on todettu olevan kiinteästi yhteydessä mm. opinnoissa jak-
samiseen sekä opintojen keskeyttämiseen. Tämä käy ilmi Voimaa opiskeluun
-hankkeen tuloksista, joissa vertailtiin amisbarometrejä vuosilta 2015 ja 2017.
Kyselyiden tuloksista käy ilmi, että yli puolet ammattikouluissa opiskelevista
koko valtakunnan tasolla kokevat oppilaitokset yhteisöllisiksi. (Voimaa opiske-
luun s.a.) Nämä samat asiat nousivat myös esiin tutoreille tekemissäni haas-
tatteluissa. Koettiin, että yhteisöllinen toiminta tuo viihtyvyyttä arkeen ja auttaa
jaksamaa opiskeluissa. Jollekin tämä toiminta antoi myös syyn jatkaa opiske-
lua. Vastaavasti taas laajemmassa kuvassa yhteisöllisyys Etelä-Kymenlaak-
son ammattiopistossa nähtiin enemmän aloille sijoittuvana, kuin koko oppilai-
tosta koskevana. Myöskään yksittäisten tapahtumien ei koettu pidemmällä ai-
kävälillä tukevan kovinkaan paljon yhteisöllisyyttä. Tämä nousi esiin tutoreille
tehdyissä haastatteluissa. Jotta toimintaa saataisiin vietyä vielä eteenpäin
voisi seuraavaksi kehittämisen kohteena olla tutortoiminnan kehittäminen
enemmän kampuskohtaisesti ja arjessa näkyväksi. Kampuset ovat matkan
päästä toisistaan ja tulevaisuudessa niiden tarkoitus on keskittyä tiettyihin aloi-
hin. Näin ollen myös tutortoiminnan olisi hyvä olla kunkin kampuksen näköistä.
Vaikka tietyt yhteiset raamit on hyvä olla olemassa, näkisin että toiminnan olisi
hyvä olla myös yksilöidämpää. Näin toiminta palvelisi kunkin kampuksen omia
tarpeita paremmin. Tämän vuoksi jatkokehittämistä kannattaisi tehdä tutortoi-
minnan juurruttamisella osaksi jokapäiväistä arkea.

Yhteisöllisyys ja sen rakentuminen vaativat tietynlaista tahtotilaa sekä sen läh-
temistä johtoportaan sekä henkilökunnasta. Näkisinkin, että etenkin yhteis-
työtä henkilökunnan ja opiskelijoiden välillä tulisi reilusti lisätä. Opiskelijoita tu-
lisi houkutella ja ottaa vahvemmin mukaan erilaisiin ohjausryhmiin ja antaa
heille tilaa vaikuttaa asioihin. Tällainen toimintakulttuuri on melko uutta ja näin
ollen sen rakentamiseen tulisikin panostaa mahdollisimman paljon. Joten jatko
kehittämideana voisi olla kehittää opiskelijoiden osallisuuden lisäämistä ja
tukemista.

Kaiken kaikkiaan koen onnistuneeni luomaan tutoreille yhteisöllisen, yhteiseen hiileen puhaltavan, sekä toisiaan tukevan ryhmän. Tämä antaa jatkossa hyvän pohjan kehittää yhteisöllisyyttä sekä opiskelijoiden osallisuutta eteenpäin.

LÄHTEET

Ammatillisen koulutuksen reformi. Tietopaketti ohjaajille. 2018. Opetushallitus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.oph.fi/download/189707_infopaketti_reformista_ohjaajille.pdf [viitattu 6.6.2019].

Eräsaari, L. 2012. Yhteisöllisyys liikkeessä. Teoksessa Filander, K. & Vanhalakka-Ruoho, M. (toim.) 2. painos. Jyväskylä: Kansanvalistusseura, 67-70.

Heinonen, L., Lindén, M. & Poikonen, K. (toim.) 2015. Amis hyvin, kaikki hyvin. Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry.

Hirsijärvi, S. & Hurme, H. 2015. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. E-kirja. Helsinki: Oy Yliopistokustannus. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/> [viitattu 15.8.2020].

Hirvonen, M-L. 2020. Yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin edistäminen ammatillisessa koulutuksessa. Hämeen ammattikorkeakoulu. Kulttuuri- ja taidetoiminta hyvinvoinnin edistäjänä. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/299942/Opinn%C3%A4ytety%C3%B6%20Marja-Liisa%20Hirvonen.pdf?sequence=2&isAllowed=y> [viitattu 12.9.2020].

Harjula, A. 2019. Yhteisöllisyys korkeakoulun käytävillä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminta ja nuorisotyö. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/169022/Harjula_Aino.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu 30.7.2020].

Hyvinvoinnista huolehtiminen kuuluu kaikille. 2020. SAKU ry. WWW-dokumentti. Päivitetty 14.5.2020. Saatavissa: <https://sakury.net/taitoja-elamaan/hyvinvointivirtaa> [viitattu 24.7.2020].

Kainulainen, L. 2014. Koettu yhteisöllisyys. Tutkimus yhteisöllisyydestä koulu- luokassa ja nuorten arjen politiikasta nuorten yhteisössä. Tampereen yliopisto. Johtamiskorkeakoulu. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/95064/GRADU-1394628818.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 10.8.2019].

Kangaspunta, S. 2011. Yksilöllinen yhteisöllisyys. Teoksessa Kangaspunta, S. (toim.) Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, 7, 39-40.

Kananoja, M. & Nevala, T. 2012. Tutoripas koulutuskeskus Sedulle. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/51312/Kananoja_Marika.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu 4.9.2020].

Kiilakoski, T. 2012. Koulu nuorten näkemänä ja kokemana. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://www.oph.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/oph/embds/ophwwwstructure/144743_Koulu_nuorten_nakemana_ja_kokemana_2.pdf [viitattu 27.6.2019].

Kiilakoski, T. 2014. Koulu on enemmän. Nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Julkaisuja 155. Helsinki: Nuorisotutkimusseura ry.

Koulutus kuntayhtymästä on moneksi s.a. Ekami. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.ekami.fi/ekami/kotkan-haminan-seudun-koulutus-kuntayhtyma> [viitattu 18.5.2019].

Kukkonen, H. 2018. Ohjauksen monet merkitykset ammatillisessa opinto-ohjaajankoulutuksessa. WWW-dokumentti. Päivitetty 29.5.2018. Saatavissa: <http://tamkjournal.tamk.fi/ohjauksen-monet-merkitykset-ammattillisessa-opinto-ohjaajankoulutuksessa/> [viitattu 25.6.2019].

Kuusio, A. 2015. Yhteisöllisyyden vahvistaminen työyhteisövalmennuksen ja kehittäväen arvioinnin menetelmin. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98353/GRADU-1451920463.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 6.5.2020].

Lehtonen, H.1990. Yhteisö. Tampere: Vastapaino.

Lindfors, P. 2007. Psykoterapia. WWW-dokumentti. Päivitetty 7.2.2007. Saatavissa: <http://www.psykoterapia-lehti.fi/tekstit/lindfors107.htm> [viitattu 27.6.2019].

Lintunen, L. 2017. Ammatillisen koulutuksen reformin vaikutukset ammatillisen opettajan työhön. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/121944/Lea%20Lintunen.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 10.8.2019].

Manninen, J. 2008. Matkalla osallisuuteen. Osallistuva oppilas - yhteisöllinen koulu -kehittämishankkeen vaikuttavuuden arviointi. Opetusministeriön julkaisu 2008:8. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79105/opm08.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 4.8.2019].

Mikä muuttuu ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalle? s.a. Oikeus ja kulttuuriministeriö. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://minedu.fi/documents/1410845/4297550/OKM+AKR+mika+muuttuu+opiskelija.pdf/6952c82f-92af-4c9d-853b-7e1ed1b3ed7b/OKM+AKR+mika+muuttuu+opiskelija.pdf.pdf> [viitattu 18.5.2019].

Nuoret valtaavat kaupungintalon Kotkassa. 2019. *Kymen Sanomat* 4.10.2019. Verkkolehti. Saatavissa: <https://kymensanomat.fi/uutiset/lahella/07e8936d-72d0-4202-ac9a-d8bed0d80a8b> [viitattu 24.7.2020].

Nousiainen, L. & Piekkari, U. 2007. Osallistuva oppilas - yhteisöllinen koulu. Toimivan oppilaskunnan opas. Opetusministeriö. Julkaisuja 2007:32. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79402/opm32.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 17.5.2019].

Nyström, M. 2015. Opinnollistaminen oppilaitoksen näkökulmasta. Keskuspuiston ammattiopisto. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.vates.fi/media/projektit/tiivistelmat_2015/23.9.2015-opinnollistaminen-oppilaitoksen-nakokulmasta-nystrom.pdf [viitattu 13.9.2020].

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2019. 7,5 miljoonaa lukiokoulutuksen ja perusopetuksen tutorointiin - puolet Suomen lukioista aloittaa tutoropettajatoiminnan. WWW-dokumentti. Päivitetty 24.1.2019. Saatavissa: https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/7-5-miljoonaa-lukiokoulutuksen-ja-perusopetuksen-tutorointiin-puolet-suomen-lukioista-aloittaa-tutoropettajatoiminnan [viitattu 18.5.2019].

Opetus- ja kulttuuriministeriö s.a. Mikä muuttuu ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalle? PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://minedu.fi/documents/1410845/4297550/OKM+AKR+mika+muuttuu+opiskelija.pdf/6952c82f-92af-4c9d-853b-7e1ed1b3ed7b/OKM+AKR+mika+muuttuu+opiskelija.pdf.pdf> [viitattu 6.6.2019].

Opiskeluhuollon käsikirja ammatilliseen koulutukseen. 2018. SAKU ry. PDF-dokumentti. Päivitetty 22.2.2018. Saatavissa: https://www.sakury.fi/tiedostopankki/80-Hyvinvointiverkosto/13%20Opiskeluhoito/OH-kasikirja_julkaisuversio-3.pdf [viitattu 25.6.2019].

Osallisuuden edistäminen. 2019. Terveystieteiden tutkimuskeskus. WWW-dokumentti. Päivitetty 8.11.2019. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen> [viitattu 13.9.2020].

Palonen, V. 2016. Yhteisöllisyys ja psyykinen hyvinvointi miesopiskelijoilla. Miesopiskelijoiden kokemuksia yhteisöllisyydestä Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Terveystieteiden tutkimuskeskus. Opinnäytetyö. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/113015/vilja_palonen.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 18.6.2019].

Raina, L. & Haapaniemi, R. 2007. Yhteisöllinen pedagogia. Helsinki: Arator.

Rannikkopajat s.a. Ekami. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.ekami.fi/hakijalle/rannikkopajat/rannikkopajat> [viitattu 18.5.2019].

Pessi, A-B. & Seppänen, M. 2011. Hyvinvointi. Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Teoksessa Saari, J (toim.) Helsinki: Yliopistokustannus, 292-294.

Saku ry. Taito. Opas tutorointiin ja harrastetutorina toimimiseen ammatillisessa oppilaitoksessa.

Sipilä, E. 2017. Yhteisöllisyys koulun toimintakulttuurissa opettajien näkökulmasta. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/101743/GRADU-1499435618.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 27.6.2019].

Sosiaali- ja terveysministeriö. s.a. Osallisuuden edistäminen. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://stm.fi/osallisuuden-edistaminen> [viitattu 13.9.2020].

Talousarvio 2019. Taloussuunnitelma 2020-2021. Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.ekami.fi/sites/default/files/media/dokumentit/Asiakirjat/talousarviokirja_2019.pdf [viitattu 18.5.2019].

Talous ja nuoret. 2019. Ammatillisen koulutuksen uudistus astui voimaan – lue viisi keskeistä muutosta. WWW-dokumentti. Päivitetty 12.3.2018. Saatavissa: <https://www.kunkoululoppuu.fi/uutiset/ammattillisen-koulutuksen-uudistus-astui-voimaan/> [viitattu 6.6.2019].

Tutoropas. 2009. Helsinki: Sakki - ammattiin opiskelevat.

Vaikuttavatko työvaatteet hyvinvointiin? 2012. WWW-dokumentti. Päivitetty 19.12.2012. Saatavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/vaikuttavatko-tyovaatteet-hyvinvointiin/3303360#gs.cp5imp> [viitattu 18.5.2019].

Valtakunnallinen rasisminvastainen viikko. 2012. Suomen Punainen Risti. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.eirasismille.fi/asennetalkoot> [viitattu 24.7.2020].

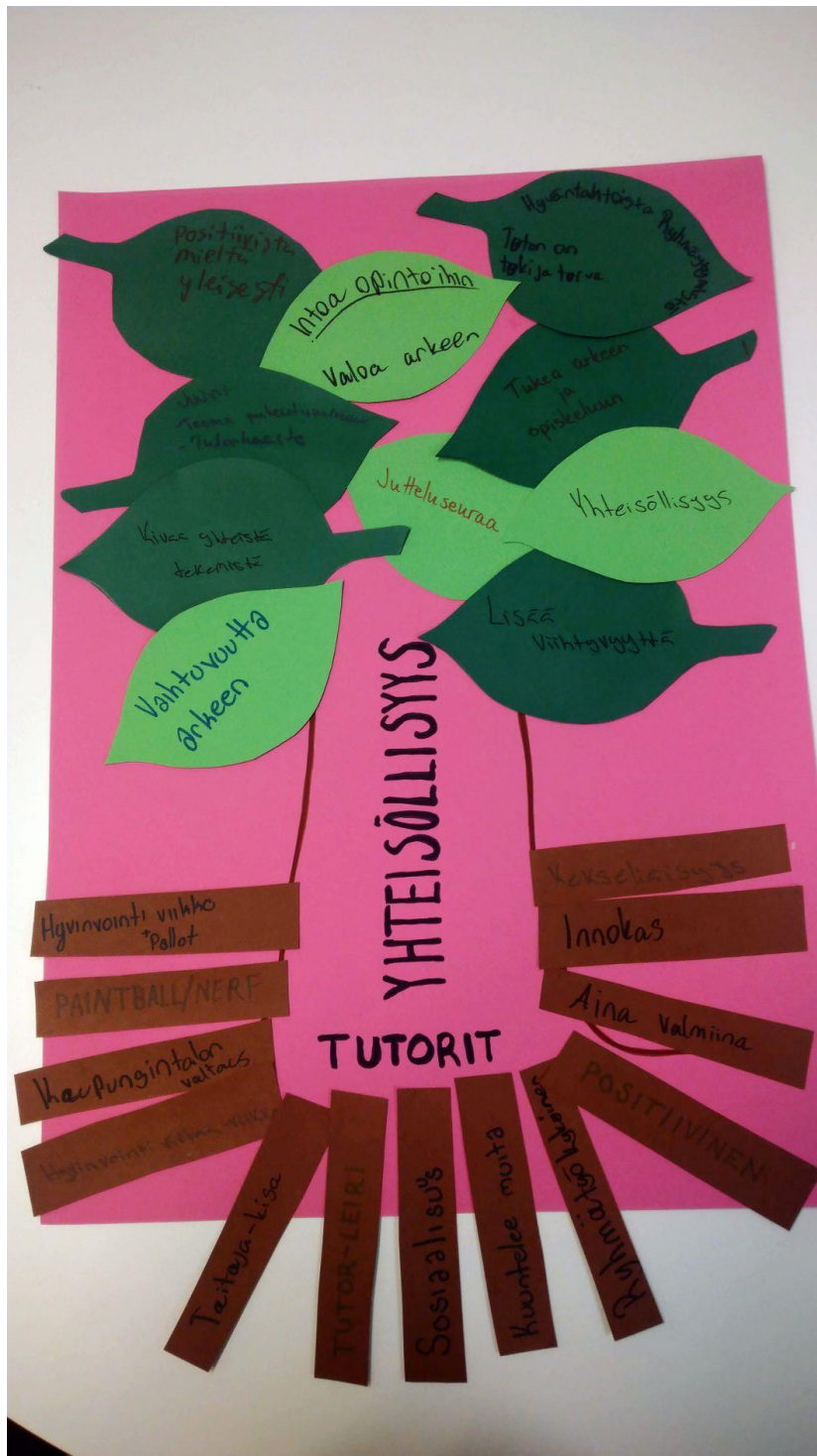
Voimaa opiskeluun s.a. Tietopaketti yhteisöllisyydestä ammatillisella toisella asteella ja ammattikorkeakoulussa. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://voimaaopiskeluun.diak.fi/wp-content/uploads/sites/7/2019/10/Diak_Voimaa_opiskeluun_Tietopaketti_yhteisollisyydesta_15s_A4_final.pdf [viitattu 11.11.2020].

Yhessä. s.a. Ekami. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.ekami.fi/kehittaminen/hankkeet/yhessa> [viitattu 12.9.2020].

Ågren, S. 2014. Tutortoiminta hyvinvoivan oppimisympäristön rakentajana. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://issuu.com/pivito/docs/tutortoiminnan-kartoitusvl> [viitattu 18.5.2019].

Kuva 2. Tutortoiminnan vuosikello

Kuva 3. Yhteisöllisyden puu

TEEMAHAASTATTELUN RUNKO PVM

TEEMAHAASTATTELUN RUNKO PVM

IKÄ, SUKUPUOLI, ALA

TEEMA 1 Perustietoja

Kauanko olet toiminut tutorina?

Mikä sai sinut lähtemään toimintaan mukaan?

TEEMA 2 Tutorina toimiminen ja yhteisöllisyys

Mikä on ollut kivointa tutorina olemisessä?

Millaisena näet/koet nykyisen tutorryhmän?

Oletko päässyt vaikuttamaan opiskeluviihtyvyyteen tutorina ollessasi?

Onko oppilaitoksessa mielestäsi yhteisöllisyyttä?

TEEMA 3 Kehittämiskohteet ja haasteet

Miten tutorit voisivat parantaa yhteisöllisyyttä?

Minkä koet esteeksi yhteisöllisyydelle oppilaitoksessa?

KIITOS HAASTATTELUSTA!